

Samrådsredogörelse

Detaljplan för fastigheten Skridskon 1 i stadsdelen Västertorp, Dp 2017-17030

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	5
Övriga remissinstanser	12
Sakägare enligt fastighetsförteckning	14
Övriga sakägare.....	26
Övriga, ej sakägare (boende inom Skridskon 1)	43
Övrig boende/verksamhet.....	50
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	62
Föreslagna förändringar.....	63

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra uppförande av cirka 50 bostäder i två fyravånings lamellhus utefter Störtloppsvägen. Planförslaget sändes ut på samråd 2019-06-04 - 2019-08-06. Under samrådet har 43 yttranden varav 29 från sakägare/boende inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller naturvärdet, hantering av dagvatten, gestaltning och friyta för boende samt gångbana. Flertalet sakägare och boende inom området anser bland annat att planförslaget är för högt, marken olämplig att bebygga och innebär olägenheter såsom skugga, insyn, trafikstörningar och hälsokonsekvenser. De motsätter sig detaljplanen och anser att grönområdet ska bevaras orört.

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

- Byggnadshöjder och byggnadernas fasadmaterial studeras vidare
- Påverkan på ljus- och insyn på befintlig bebyggelse
- Gårdens höjdsättning, utformning och storlek
- Revidering av dagvattenutredning
- Revidering av naturinventering
- Översyn av solstudier
- Justering av planområdets gräns vid vändplanen
- Justering av planområdets gräns på norra sidan för att möjliggöra angöring inom kvartersmark genom överföring av ca 200 kvm parkmark till kvartersmark

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att möjliggöra uppförande av cirka 50 bostäder. Planen innebär uppförande av två lamellhus utefter Störtloppsvägen. Husen är fyra våningar höga mot gatan, lika många våningar som det befintliga huset på andra sidan gatan. Mot gården varierar hushöjden mellan fyra våningar i fastighetens södra del där berget är som högst och fem våningar i den norra delen där marken ligger i samma nivå som gatan. Husen är indragna från fastighetsgräns cirka fyra till åtta meter för att möjliggöra förgårdsmark och trottoar på kvartersmark. Planen möjliggör markparkering och angöring inom kvartersmark genom överföring av ca 200 kvm parkmark till kvartersmark.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2019-06-04 - 2019-08-06. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4. Planförslaget visades även i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning, Telefonplan 30 då lokalen var öppen samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annonser om samråd och öppet hus publicerades i lokaltidningen Mitt i Liljeholmen 4 juni 2019. Samrådsmöte i form av öppet hus hölls 2019-06-11 i FYRKANTEN i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4 där ca 25 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne. För yttranden i sin helhet hänvisas till planakten för projekt dnr 2017-17030. Planakten för ärendet finns tillgänglig i Tekniska Nämndhuset, Flemminggatan 4.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Kort 78, Länsstyrelsen

Miljö kvalitetsnormer

Kommunen behöver arbeta vidare med dagvattenhanteringen inom planen för att detaljplanen ska bidra till att MKN för vatten uppnås. Planen medger plats för ytterligare dagvattenanläggningar inom planområdet, vilket bör användas för att uppnå en fullgod rening av dagvatten.

Översvämningsrisk

Kommunen föreslår att höjdsättningen av planområdet planeras, så att det dagvatten som vid extrema regn inte kan tas omhand av dagvattenanläggning inom kvarteret kan avrinna ytledes via nya avrinningsvägar till öppna ytor och vidare till recipient.

Länsstyrelsen anser att höjdsättning som medger denna avrinningsfunktion bör regleras i detaljplanen.

Rådgivande synpunkter

Kulturmiljövärden

Planförslaget tar karakteristisk grönstruktur i anspråk för bebyggelse. Inspråktagande av grönstrukturer bör ske varsamt för att inte skada värdebärande delar av kulturmiljön. Planförslaget utgör här ett avvägande som, trots att grönstrukturen påverkas ansluter till områdets struktur och siktlinjer. Den ursprungliga stadsplaneidén kommer därför även fortsatt att förstås. Länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning.

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Kort 81, Trafikförvaltningen

RUFS

Bebyggelsemiljön ska utformas så att det går att ta sig fram på gång- och cykelbanor på ett tryggt, gent och säkert sätt. Stationer och hållplatslägen ska här ha en tydlig koppling till gång- och cykelstråk. Områden inom strategiskt stadsutvecklingsläge bör

också effektivisera användningen av parkeringsplatser genom exempelvis gröna parkeringstal, ett anpassat utbud och utvecklad prissättning.

Förutsättningar för befintlig och planerad kollektivtrafik

Kollektivtrafiken i området består av tunnelbanans Röd linje mellan Fruängen och Mörby centrum. Tunnelbanestation Västertorp befinner sig cirka 300 meter från planområdet. På Vasaloppsvägen i anslutning till planområdet trafikerar närtrafiken mellan Liljeholmen och Fruängsgården.

I övrigt har trafikförvaltningen inga synpunkter på planförslaget.

Kort 80, Storstockholms Brandförsvär

I samband med släckinsats måste framkomlighet till byggnader för SSBF:s räddningsfordon beaktas. Avståndet mellan körbar väg och byggnadens angreppspunkt för räddningsinsats ska inte överstiga 50 meter. Med angreppspunkt för räddningsinsats menas entréer-tillträdesvägar till byggnaden samt fönster för utrymning. Detta är i grunden en projekteringsfråga, men den bör möjliggöras i plan. SSBF bedömer att det inom ramen för planarbetet bör utredas om planerade byggnader påverkar möjligheterna att utrymma befintliga omkringliggande byggnader inom planområdet. SSBF vill i detta avseende uppmärksamma att byggnaderna kan ha dimensionerats under förutsättning att utrymning ska ske via räddningstjänstens stegutrustning. Denna lösning är den absolut vanligaste för bostadslägenheter upp till åtta våningar och kan även förekomma för mindre kontorslägenheter. Detta gör att räddningstjänstens stegutrustning måste ha plats för uppställning och för att kunna komma åt samtliga delar av en byggnad som är projekterad på detta vis. Om aktuell detaljplan kan ha inverkan på exempelvis möjligheten att ställa upp räddningstjänstens stegutrustning måste utrymningsmöjligheterna utredas vidare i planarbetet och säkerställas.

Det framgår inte i underlaget om räddningstjänstens utrustning kommer nyttjas vid alternativ utrymning för den aktuella bebyggelsen. Enligt underlaget ser innergården ut att bli svårtillgänglig för stegutrymning och därmed behöver lägenheterna vara genomgående om de projekteras med stegutrymning som förutsättning. SSBF anser att en lösning där utrymning planeras utan räddningstjänstens medverkan alltid är att föredra.

Kort 98, Trafikverket

Trafikverket har inget att erinra.

Kort 58, Försvarsmakten
Försvarsmakten har inget att erinra.

Kort 65, Luftfartsverket
Luftfartsverket har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot detaljplanen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
Miljö kvalitetsnormer, dagvatten
Dagvattenutredning ses över utifrån Länsstyrelsens synpunkter om MKN, avrinningsområden. planbeskrivning kommer att kompletteras utifrån Länsstyrelsens synpunkter.

Översvämningsrisk
Stadsbyggnadskontoret kommer att reglera höjdsättningen av marken på plankartan. Till granskningen ska planförslaget kontrolleras så att skyfall inte riskerar att orsaka skada på planerade och befintliga byggnader samt att avrinningsvägen är möjlig med hänsyn till planerade och befintliga markhöjder. En illustration som visar avrinningsvägar till öppna ytor och vidare till recipient ska tas fram.

RUFS, gång- och cykelvägar
En tre meter bred gång- och cykelväg går genom Västertorpsstråket norr om planområdet och boende från planområdet kan säkert ta sig fram till gång- och cykelvägen direkt från vändplanen vid Störtloppsvägen. Parkeringen är planerad i enlighet med stadens riktlinjer, rekommenderat p-tal för området är ca 0,5 detta kan minskas ytterligare med så kallade mobilitetsåtgärder. PM för bil- och cykelparkering ska tas fram inför granskningen.

Framkomlighet för räddningsfordon
Staden ska till granskningen se över tillgängligheten och framkomligheten för räddningsfordon. Planbeskrivningen kompletteras med en beskrivning om hur framkomligheten för räddningsfordon klars. Utrymningsvägar för både befintliga och planerade bostäder tydliggörs.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Kort 59, Lantmäterimyndigheten
Lantmäterimyndigheten har ingen erinran mot planförslaget.

Kort 118, Stadsdelsnämnden
Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till tillskottet av bostäder i stadsdelen men har synpunkter på fastighetsgränserna och föreslår därför en fastighetsjustering för att tydliggöra ansvarsfördelning vad gäller drift och skötsel av gator och parkväg.

I planområdets nordvästra del vid Lugntorpsvägen finns en parkväg där plangränsen i dagsläget kapar vägen. Stadsdelsförvaltningen önskar att planområdesgränsen dras om så att parkvägen antingen helt hamnar på kvartersmark eller helt på parkmark. Detta för att få en tydlighet i vem som ansvarar för drift och skötsel av vägen.

Vid planområdets östra gräns mot Störtloppsvägen föreslås en gångbana där det i dagsläget saknas en. Gångbanan kommer att anläggas på kvartersmark men det framgår inte om gångbanan kommer bli ett x-område som allmänheten får nyttja eller om den kommer vara en privat väg. En privat väg på platsen bedömer stadsdelsförvaltningen som olämplig då resten av Störtloppsvägen är gatumark och tillgänglig för allmänheten.

Om gångbanan är tänkt att bli x-område föreslår stadsdelsförvaltningen istället att gångbanan ska bli gatumark för att drift och skötsel lättare ska kunna sammanvävas med drift och skötsel av övriga Störtloppsvägen som består av just gatumark.

Stadsdelsnämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag men lämnade följande särskilt uttalande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2018-06-13 att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja planarbete för uppförande av dessa nya bostäder. Man framhöll samtidigt vikten av att den tillkommande bebyggelsen anpassas till den kringliggande miljön, mestadels fyra vånings lamellhus, samt att de gröna värdena som finns på platsen kompenseras på lämpligt sätt. Förslaget innebär att hushöjden mot gården blir fem våningar. Föräldrakooperativet Grodans lokaler kan som en konsekvens av detta komma att få förändrad inomhusmiljö då dagsljusinsläppet kan påverkas av bostäderna som placeras 11 meter bort från befintlig fasad om 5 våningar.

Ärendet markanvisades som hyresrätter med tomträtt av den tidigare majoriteten. I underlaget för remissen till stadsdelsnämnden finns inga uppgifter om upplåtelseformer. Vi vill därför framhålla vikten av att det byggs hyresrätter då behoven och efterfrågan av dessa är mycket stor i Stockholms stad och även i vår stadsdel. Ytterligare ett argument för hyresrätter är den av stadens majoritet beslutade omvandlingen till bostadsrätter i bland annat Västertorp som kommer att minska tillgången på hyresrätter.

Sammanfattningsvis menar vi att förslaget har vissa negativa konsekvenser såsom att det kommer att bli väldigt tätt mellan den gamla och nya bebyggelsen. Höjden på husen kan också komma att

påverka dagsljusinsläppet på ett föräldrakooperativ. Men det akuta behovet av hyresrätter gör att vi, vid byggnation av hyresrätter, ställer oss positiva till förslaget. Vi är också positiva till att nybyggnationen följer områdets karaktär sett till form och struktur.

Kort 92, Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker planförslaget under förutsättning att:

- Planhandlingarna redovisar hur den nya bebyggelsen påverkar friytetillgången för både befintliga och nya bostäder.
- Naturvärdesinverteringen kompletteras enligt konsultens förslag.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillstyrker förslaget med viss reservation. Nämnden bedömer att området uppfyller god ljud- och luftmiljö samt att föreslagen dagvattenhantering uppfyller stadens krav. Planförslaget innebär dock att naturmark och friyta tas i anspråk och även om ambitionen är att bevara karaktären hus i park så bedömer nämnden att planförslaget leder till en mer tätbebyggd och hårdgjord karaktär. Enligt planhandlingarna används hållmarken i begränsad utsträckning. Nämnden vill dock framhålla att platsen utgör friyta och möjlig lekplats och vistelseyta för befintliga boende. I plan- och bygglagen (PBL) 8 kap 9§ framgår det att det ska finnas tillräckligt stor friyta lämplig för lek och utevistelse vid bostäder, skolor, förskolor, fritidshem och liknande. Hur stor yta som är lämplig finns inte uttalat men för att kunna bedöma lämpligheten anser nämnden att planhandlingarna behöver redovisa hur den nya bebyggelsen påverkar friytetillgången för både befintliga och nya bostäder. I planhandlingarna framgår att parkeringsplatserna kommer att påverka den nya bostadsgården negativt och därför ställs högre krav på att gården planeras omsorgsfullt för lek och vistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering ska man, enligt PBL 8 kap 9§, i första hand ordna friyta.

De sol- och skuggstudier som har gjorts för den nya bebyggelsen visar visserligen att den nya bebyggelsen inte påverkar befintliga bostäder i någon större utsträckning, men den visar att tiden för solbelyst uteplats minskar avsevärt.

Nämnden anser att de ekologiska värdena för planområdet är relativt höga trots att området inte ingår i habitatnätverk eftersom de har betydelse som buffertzoon och för att bibehålla det ekologiska samspelet. Nämnden kan konstatera att ekologiska värden som går förlorade med genomförande av planförslaget är tre relativt stora ekar, en gammal grov tall och en grövre asp, inom området har det

även observerats bobyggnade större hackspett som skyddas enligt 4§ Artskyddsförordningen. Naturvärdesinventeringen kunde inte göra alla klassningar på grund av årstiden för fältbesöket och föreslår en komplettering av utredningen. För att veta om ytterligare arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen finns inom planområdet anser nämnden att dessa kompletteringar är rimliga.

Kort 87, Trafikkontoret

Trafikkontoret är positivt till nya bostäder i nära anslutning till effektiv kollektivtrafik, skolar och service och framför följande synpunkter:

Gång

En ny gångbana föreslås på samma sida som de föreslagna byggnaderna, men då i form av förgårdsmark. Denna föreslås då anläggas på kvartersmark och med genomsläppligt material och ha en sammanbyggd skelettjord under för hantering av dagvatten. En sådan lösning behöver genomföras på ett tydligt sätt, där gränsen mellan kvartersmark och allmän gatemark ska framgå. Som det ser ut nu är delen av gångbanan i anslutning till vändplanen delad i kvartersmark och gatemark. Denna gräns behöver justeras.

Avfall

Det finns ingen tydlig beskrivning av hur avfallshanteringen är tänkt att ske eller hur ett avfallsfordon ska röra sig. Platsen ska utformas så backning över gångytor undviks.

Parkering for cykel och bil

Planerade parkeringar utmed Lugntorpsvägen innebär backningar över trottoar vilket inte är lämpligt. Befintliga parkeringar borde kunna bibehållas som de är idag, men fler rörelser över gångbana ska undvikas.

Trafikkontoret ser positivt på att in- och utfarten till kvarterets parkeringsyta från Lugntorpsvägen utreds vidare. Denna fyller idag inget övrigt syfte än in- och utfart till kvarterets parkeringsyta.

Parkeringsstalet beskrivs både inklusive och exklusive små lägenheter. Alla lägenheter ska räknas in men olika lägenhetsstorlek kan medföra en justering av talet.

Både vad gäller parkeringstal för bil och för cykel önskas det förtydliganden kring vilka antaganden och förutsättningar som ligger till grund för talen för att kunna bedöma dess rimlighet.

Ett medskick är att parkering för cykel ska förses med möjlighet till ramlåsning, och placeras i marknivå eller på annat sätt så de smidigt

går att komma åt.

Belysning

Utrymme för stödremsa måste firmas i bakkant av trottoar så plats finns för gatubelysning. Alternativt måste servitut eller ledningsrätt till för att stolpar ska kunna placeras på fastighetsmark, så de inte inkräktar på trottoarens bredd.

Placeringarna av nya parkeringar innebär att gatubelysning måste projekteras om. Kostnader för projektering, elarbete, schakt och materiel ska byggherren stå för.

Park

Trafikkontoret vill betona vikten av att dagvattnet så långt det är möjligt fördröjs och tas om hand inom fastigheten.

Kort 122, Exploateringskontoret

I dag används en del av intilliggande naturmark som infartsväg till parkeringsplatserna. I och med att man nu planlägger så bör man lösa även denna fråga. Vi ser två alternativ- antingen så planlägger man den del som används som infart som kvartersmark eller så läggs utfartsförbud i planen utmed den gränsen.

Kort 63, Stockholms stadsmuseum

En ny typ av bebyggelse införs med uteplatser avdelade med stödmurar. Stadsmuseet anser att man kan låta bygga det som ett nytt avläsbart tillägg men ställer sig tveksam till om uteplatserna kommer att få önskad funktion i det här smala gaturummet. Av samma skäl bör möjligen den södra lamellen sänkas en våning då gaturummet vid Störtloppsvägen egentligen inte kan hantera en så hög byggnad som föreslås för att en god helhetsverkan ska uppnås. Stadsmuseet gör dock den sammanvägda bedömningen att föreslagen detaljplan kan tillstyrkas ur kulturhistoriskt hänseende.

Kort 67, Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med erinran om att parkeringsytorna på gården måste utgå samt att byggnadens utformning kräver ytterligare bearbetning.

Skönhetsrådet anser att det oftast är problematiskt att hantera enstaka detaljplaner i befintliga stadsdelar, särskilt de områden som har höga kvaliteter vad gäller stadsplanestrukturen och arkitekturen så som i Västertorp. Huvudfrågan är ju hur och var man förtätar samt med vad – vilka behov finns i området och var planerar man på bästa sätt in nya byggnader så att de uppfattas som tillskott i stadsdelen. Enligt rådet är det dock möjligt att bygga på den föreslagna fastigheten även om det finns delar i förslaget som rådet

ställer sig tveksamt till eller rent av anser bör utgå.

Byggnadernas höjd och sadeltaket mot gatan överensstämmer väl med den befintliga byggnaden på andra sidan gatan. Mot gården blir huset väl högt men det är framför allt gavelpartiet mot Vasaloppsvägen som kommer att få byggnaden att framstå som klumpig i förhållande till de befintliga smalhusen i området. Utformningen med privata och halvprivata zoner i anslutning till entréer kan, precis som stadsbyggnadskontoret framhåller, stärka gaturummet och bidra till att gatan upplevs trygg att röra sig längs.

Planerna på nya byggnader i kvarteret Skridskon innebär en stor försämring av gårdsmiljön. Fler träd måste tas ner och det utrymme som blir kvar mellan husen kommer inte att ha så stora kvaliteter – gårdsutrymmet blir litet, det finns inte stora naturvärden och dessutom kommer en stor del av ytan att upptas av parkeringsplatser. Till detta kommer parkeringsytorna under det norra huset att ingå i upplevelsen av gårdsrummet. Rådets uppfattning är att parkeringsytorna på gården måste utgå och rådet ställer sig dessutom mycket tveksamt till parkeringslösningen under huset som dessutom riskerar att göra att gården upplevs som mycket otrygg.

Vad gäller fasadmaterialet så är teglet vanligt förekommande i Västertorp där mönstret varit att tegelhus möter tegelhus och putshus möter putshus längs gatorna. Tegel är på många sätt därför ett utmärkt val men nackdelen är att gatan är trång samt att befintliga hus i kvarteret såväl som i grannkvarteret har putsfasader, vilket ger ett betydligt ljusare intryck. Rådet vill i sammanhanget framföra sin uppskattning av de väl gestaltade fasaderna med tilltagna fönsterstorlekar men önskar trots detta att byggnadernas fasadmaterial studeras ytterligare under det fortsatta planarbetet. En ljusare puts i jordfärg skulle göra att både gatan och gården upplevs som mindre mörka.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshindersfrågor
Ingen skrivelse har inkommit.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
*Infart till parkeringsplatser i nordvästra del vid Lugntorpsvägen
Planområdet kommer att utökas vid nordvästra delen av fastigheten
så att infarten kommer att ligga inom kvartersmark. Detta görs
genom överföringen av ca 200 kvadratmeter parkmark till
kvartersmark.*

*Gångbana vid Störtloppsvägen
Plangränsen kommer att justeras där den kapar vändplanen.*

Ansvarsfördelningen för drift och skötsel av gångbanan vid gatan kommer att förtydligas. Gångbanans bredd är cirka 1 meter och kommer att läggas på kvartersmark. Gångbanan föreslås utföras med genomsläppligt material och kommer att ha en sammanbyggd skelettjord under för hantering av dagvatten.

Byggnadshöjd

Stadsbyggnadskontoret noterar att Länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning. Stadsbyggnadskontoret noterar skönhetsrådets positiva synpunkter att byggnadernas höjd och sadeltaket mot gatan överensstämmer väl med den befintliga byggnaden på andra sidan gatan men anser, liksom Stadsmuseet, att höjden mot gården är för hög.

Stadsbyggnadskontoret delar synpunkterna att förslagets byggnadshöjd är högre än byggnadshöjden i närliggande byggnader. Kontoret föreslår byggnadshöjden studeras vidare i fortsatt arbete.

Fasad i tegel

Stadsbyggnadskontoret ser det som viktigt att den föreslagna bebyggelsen i detaljplanen ska samspela med omgivningen och dess arkitektoniska värde. I fortsatt planarbete ska gestaltning av fasadens material och färg studeras och tydliggöras.

Konsekvenser för förskolan Grodan

Påverkan på förskolan Grodans lokaler kommer att studeras

Ärendet markanvisades som hyresrätter med tomträtt

Det finns ingen markanvisning för aktuell detaljplan. HEBA fastigheter AB äger fastigheten skridskon 1. Vid start promemoria hade HEBA för avsikt att bygga hyresrätter inom fastigheten men stadsbyggnadskontoret reglerade inte det i planbeskrivningen.

Friytetillgång

Staden ska till granskningen studera hur ute- och lekmiljön för barn och utemiljön för boende ska lösas. Större friyta kommer att möjliggöras. Planhandlingarna kommer att redovisa friytetillgången för befintlig bebyggelse och den nya bebyggelsen.

Naturvärdesinverteringen

Naturvärdesinverteringen kommer att uppdateras i enlighet med Miljöförvaltningens yttrande.

Avfall

Radien på befintlig vändplan vid Störtloppsvägen är liten och klarar inte kravet (9 meter radie). En förstoring är inte möjligt inom aktuellt detaljplanearbete. Befintlig sopanläggning (molok) kommer att användas för nybebyggelse och avfallshantering kommer även i fortsättningen ske med backning. En förstoring av vändplanen kan vara möjligt vid eventuell exploatering av parkmarken norr om vändplanen och förlängningen av Störtloppsvägen.

Planbeskrivningen kommer att kompletteras med en beskrivning om avfallshantering och en illustration för sopbilens körbana och vändning.

Parkering för cykel och bil

Parkeringsplatser utmed Lugntorpsvägen är befintliga. Inritade parkeringsplatser där moloken ligger ska tas bort, så inga nya rörelser över gångbanan tillkommer. Cykelrum för cykelparkering har planerats i bottenvåningen. I granskningshandlingarna ska parkeringstal för både bil och cykel tydligt framgå.

Belysning

De tre befintliga belysningsstolpar på västra sidan av gatan står på kvartersmark och i fortsättningen kan också stå på kvartersmark då trottoar saknas på den sidan av Störtloppsvägen. Vid eventuell flytt ska byggaktören bekosta flytten. Ansvarsfördelning för drift och skötsel av belysningsstolpar ska tydligas i en överenskommelse mellan byggaktören och trafikkontoret. Servitut kan upprättas vid behov.

Parkeringsytorna på gården

Inför granskningen kommer gårdens utformning och flytt av del av planerade parkeringsplatser på gården att studeras.

Övriga remissinstanser

Kort 102, Stockholm Vatten AB

Vattenförsörjning

Vattenanslutning kan ske från Störtloppsvägen eller Vasaloppsvägen. Lägsta trycknivå i förbindelsepunkt motsvarar nivån ca +90 meter och högsta nivån ca +110 m över stadens nollplan. Om erforderlig trycknivå inte kan uppnås ansvarar fastighetsägaren själv för intern tryckstegring.

Spillvatten

Spillvattenanslutning kan ske till kombinerade ledningar i Störtloppsvägen eller Vasaloppsvägen.

Dagvatten

Dagvattnet leds via Henriksdals reningsverk till Saltsjön/Strömmen. Systemet är i sin helhet mycket högt belastat. Hanteringen av dagvatten skall följa stadens dagvattenstrategi. Det är viktigt att man planerar markhöjder och grönytor så att man primärt kan ta hand om dagvatten inom fastigheten. Fördröjning och rening av dagvatten från hårdgjorda ytor ska ske enligt Stockholms stads åtgärdsnivå (våtvolum 20 mm samt avskiljning och rening). Därefter kan eventuell avledning ske till kombiledningar i Störtloppsvägen eller Vasaloppsvägen.

Stockholm vatten och avfall ser positivt på att befintligt system utreds och utvecklas om behov finns.

Den genomförda dagvattenutredningen och planförslaget bör kompletteras enligt ovanstående. Se vidare på www.stockholmvattenochavfall.se/dagvatten

Kort 64, Stockholm Exergi

Inom planområdet finns befintliga fjärrvärme- och/eller fjärrkyla-ledningar. För att kunna planera ev. ledningsomläggningar och nya ledningsdragningar samt säkra befintlig drift med så få driftstörningar som möjligt är det bra med tidig information och samrådsmöten. Åtgärder i Stockholm Exergis distributionsanläggningar utförs av Stockholm Exergi och bekostas av byggherre enligt gällande avtal, viktigt att man tecknar genomförandeavtal snarast möjligt. I övrigt ingen erinran.

Kort 74, Ellevio AB

Ellevio AB har inget att erinra mot planförslaget.

Kort 57, TeliaSonera Skanova Access AB

Skanova har markförlagda teleanläggningar i och i anslutning till planområdet. Skanova förväntar att åtgärder för nya serviser till att kunna ansluta ev nya byggnader inom detaljplaneområdet till Skanovas nät meddelas, möjliggörs och bevakas under ledningssamordningen i kontakter med Skanovas representant för området.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra den föreslagna ledningsförläggningen förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Framtagen dagvattenutredning ska kompletteras så att det tydliggörs att fördröjnings- och reningsbehovet uppfylls för att MKN kan följas.

Byggaktören har informerats om inkomna synpunkter om befintliga ledningar, kontaktuppgifter och ansvarsområde för kostnaderna för nya serviser och anslutningar.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Kort 109, Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen 36-46
Västertorps planering

Västertorp planerades enligt Sven Markelius stadsplan under 1940-talet där idealen om människan i centrum var vägledande. Enligt det synsättet ägnades stor omsorg åt de gröna ytorna. Den befintliga naturen skulle bevaras som trädgårdar mellan husen. Bostäderna i Västertorp placerades därför så att ena sidan vänder sig bort från trafik och in mot en grön gård. Stadsdelens trafikseparering är den först genomförda i Sverige efter 1945 års generalplan.

Det område som nu föreslås bebyggas har ett särskilt högt värde som grönområde då det avslutar Störtloppsvägen som centrumgata. Grönområdet utgör också en fond av Västertorp från tunnelbanan.

Västertorp håller sakta men säkert på att förlora sin ursprungliga karaktär. Från att ha varit en lugn och trivsamt förort, präglad av ett 1950-tals anda i byggnation och miljö där man valt att behålla gröna lungor, naturliga skogsområden och bergknallar mellan de företrädesvis låga husen, till en Stockholmsförort som förtätas alltmer.

Program Västertorp

2004 godkändes program Västertorp (S-Dp 2003-05305-53). Bland annat skulle smalhusstädernas karaktär bevaras, med ett öppet planmönster och fritt liggande hus. Kompletterande bebyggelse kunde ske bl.a. utanför stadsdelens sammanhängande miljöer. I programmet uppgavs vidare att möjligheterna till parkering är dåliga i stadsdelen, samt att befintliga förskolors kapacitet behöver utredas vidare.

Bebyggelsens skala är måttlig vilket bör även gälla vid kompletteringar. Bebyggelsestrukturen i Västertorp är tydligt uppbyggd med lameller grupperade kring stora gårdar. Bebyggelsens struktur bör beaktas.

Västertorp har i enlighet med Program Västertorp genomgått en kraftig förtätning med 600 – 800 nya lägenheter de senaste tio åren. När beslut om den förtätningen togs beslutades att i övrigt bevara området som en grön förort.

I arbetet med Program Västertorp togs 22 projekt upp, varav ett var i kvarteret Skridskon 1. Det förslaget avsåg ett mindre hus med 12 lägenheter. I tjänsteutlåtandet från 2005-06-02 angavs att projekt för kv. Skridskon, bör utgå då det kommer för nära befintligt hus samt att parkering inte kan lösas på ett acceptabelt sätt.

I samrådsredogörelse från 2005-06-02 finns en argumentation. Hägerstens stadsdelsnämnd samt Rådet till skydd för Stockholms skönhet ansåg att huset kommer för nära befintligt hus (platsen är för trång för ett flerbostadshus). Stadsmuseinämnden ansåg att projektet stred mot gällande planmönster i området, och Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrkte då projektet låg på värdefull grönmark.

Västertorps invånare har en grönytetillgång per person som ligger under genomsnittet för ytterstaden som helhet. Enligt programmets landskapsanalys är aktuell grönyta i kv. Skridskon 1 ett mycket värdefullt område. I Samrådsredogörelsen togs även upp att insynen och skuggningen blir för stor.

Föreslagen utformning av nya byggnaden

Tydliga beskrivningar saknas i samrådshandlingarna, exempelvis finns inte angivet avstånd till omkringliggande hus. Förslaget kommer försämra livsvillkoren för oss boende och verksamma i området. Förslaget kan också komma att utgöra prejudikat för kommande bebyggelser i Stockholms förorter, byggt på dessa ytterst knapphändiga underlag.

Förslaget står i motsats till Program Västertorp

Grönområde

Förslaget innebär en förändring av Västertorps stadsbild då den gröna avslutning som idag finns för centrumgatan försvinner. Stadsmuseinämnden har i tidigare beslut ansett att projektet strider mot gällande planmönster i området. I sitt yttrande (2018-03-27) över start- PM för projektet anför stadsmuseinämnden att då de gröna inslagen är betydelsefulla i stadsmiljön så behöver en grön skärm bevaras mot Vasaloppsvägen. Majoriteten i stadsbyggnadsnämnden underströk detta i ett särskilt uttalande i samband med beslut om start-PM.

Planförslaget har till viss del försökt beakta kraven med en grön skärm mot Vasaloppsvägen. Den befintliga delen av grönområdet

mot Vasaloppsvägen har främst bestått av björkar och några mindre tallar. Idag har samtliga björkar dött och det går därför inte att med befintliga träd behålla den gröna skärmen. En omfattande nyplantering av vuxna träd skulle behövas. Beakta dock att marken är berg och att träden växer/har vuxit i klippskrevor. Det saknas alltså mark att plantera i. Vi ser inte att det är möjligt att skapa den efterfrågade gröna skärmen.

Avstånd till kringliggande bebyggelse

Enligt texten i planförslaget kommer nybyggnationen vara indragen 4 meter från fastighetsgränsen. Enligt plan och bygglagen får mindre bebyggelse inte ske närmare tomtgräns än 4,5 meter utan grannes medgivande. Enligt mark- och miljööverdomstolen kan kommun inte ge ett sådant grannmedgivande. Ett minsta avstånd ska därför vara minst 4,5 meter in på fastigheten.

Av de underlag som vi fått ta del av ser det på skisser och bifogade kartor ut att vara betydligt mindre än 4,5 meter från fastighetsgräns till byggnad, uppskattningsvis 1 – 2 meter. Planförslaget måste förtydligas i denna punkt.

Oaktat om avståndet kommer att bli 4,5 meter kommer avståndet till bostäder och lokaler utmed Störtloppsvägen att bli oacceptabelt kort. Motsvarande avstånd finns inom Stockholm nästan enbart i innerstaden och motsvarar i stort avstånd mellan husen i Gamla stan. Detta föreslås i en unik förortsmiljö, där de gröna värdena tidigare lyfts fram som särskilt viktiga.

Om huset som nu planeras uppförs bildas en smal gränd längst ner i Västertorps centrum. Denna gränd bryter av den relativt glesa placeringen av hus som finns i övriga Västertorp. Samtliga exempel som stadsbyggnadskontoret tagit fram avser områden som är planerade för de korta avstånden. Det innebär att de ofta är byggda som kilar för att öka ljusinsläpp. Då det är gavlar så har lägenheterna också sina flesta fönster åt andra håll. I det nu aktuella förslaget ska långsidorna på två hus i ett helt kvarter ligga mot varandra på cirka 12 meters avstånd.

Trafik och parkering

Enligt Program Västertorp ska all parkering ske inom respektive fastighet som mark/garageparkering

Idag finns utrymme med cirka 12 parkeringsplatser utmed Störtloppsvägen på den sida som ligger mot Skridskon 1. Det är inte sannolikt att det är möjligt att behålla dessa platser med det förslag till utformning av byggnaden som finns. Förslaget innefattar

radhusliknande bostäder i bottenvåningen med uteplats som inte är lämpligt att ha i direkt anslutning till parkerade bilar. Kvar blir endast 4 platser, vilket inte är tillräckligt och under norm.

Förutsättningarna för parkering i Västertorp bygger på stadsplaneringen från slutet av 40-talet. Det gör att det redan idag är ytterst ont om platser, vilket ger mycket onödigt trafik då många tvingas leta länge efter en ledig plats.

Arkitektonisk utformning

Enligt Program Västertorp är arkitekturen i området tidstypisk för 50-talet med en enkelhet med vackert bearbetade och uttrycksfulla detaljer. Fasaderna är ofta utförda i pust med kraftiga kulörer. I vissa kvarter är bebyggelsen uppförd i tegel. Sammantaget ger stadsdelen ett enhetligt uttryck.

Den enkelhet som präglar bebyggelsens utformning bör enligt programmet eftersträvas även i efterkommande projekt. Om befintlig bebyggelses skala behålls i ny bebyggelse kan arkitekturen vara av annan karaktär. Dock gäller att omsorg ägnas åt detaljer så som fönstersättning, balkongfronter, entrépartier samt anslutning till naturmark. Komplettering av befintliga smalhus ska anpassas i storlek och höjd.

Höjden

I samrådsunderlaget uppges att de nya byggnaderna inte kommer bli högre än kringliggande hus. Av de skisser som bifogas framgår tydligt att de nya byggnaderna kommer att bli högre än befintlig bebyggelse.

Byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.

I sitt yttrande över start-PM ifrågasätter stadsmuseet om det relativa smala gaturum vid Störtloppsvägen kan hantera en så hög byggnad som föreslås. Möjligen måste byggnaden sänkas med en våning. Program Västertorps krav på och Stadsmuseets ifrågasättande av höjden vid nybyggnation uppfylls inte.

Fasader

Förslaget innebär ett hus i rött tegel. I Västertorp finns smalhus uppförda i rött tegel endast på den sidan av Puckgränd och Broddgränd som ligger mot Södertäljevägen samt i två hus i centrum. Gult tegel finns i grundskolan och tidigare gymnasie-

skolan med sporthall samt i ett smalhus på Störtloppsvägen. Övriga smalhus är putsade och målade i kraftiga färger. Av planförslaget får man uppfattningen att röda tegelhus är kännetecknade för stadsdelen. Det är fel. Program Västertorps krav på utformning av fasader vid nybyggnation uppfylls inte i förslaget.

Detaljer så som fönstersättning mm

Planförslaget innebär ett helt nytt utformande av fasaden med en mycket säregen utformning av fönster som helt avviker från smalhusens karakteristiska fönster.

Av de skisser som finns i planförslaget framgår inte tydligt balkongernas utformning. Mot gatan verkar balkongerna vara mycket smalare än vad som gäller för stadsdelen i övrigt. Balkongerna i Västertorp är placerade på husens ljusa sida. I förslaget finns balkonger även på den mörka sidan. Förslaget innefattar en för Västertorp ny utformning av entrépartierna med stadsradhus liknande entréer och en mur. Smalhusen i Västertorp har liksom på alla smalhus från 50-talet sadeltak. Förslaget har ett tak med helt annan utformning.

Bostadsrättsföreningens sammanfattning

Fasaden på Störtloppsvägen 36 – 42 är av Stadsmuseet klassat som särskilt kulturhistoriskt värdefullt. Förslaget innebär att man mitt emot på samma gata avser bygga ett hus som på alla ovan redovisade punkter avviker från det som beslutats i Program Västertorp. Vilket kulturhistoriskt värde återstår i detta fall? En förhärskande majoritet av berörda anser att planförslaget omfattar ett osedvanligt fult hus.

Det nu framlagda förslaget går emot ett så stort antal punkter i de beslut som fattats i samband med Program Västertorp att slutsatsen måste vara att detta program inte längre ska ha någon betydelse i planeringen av nybyggnation. Om så är fallet behöver ett nytt program för Västertorp tas fram innan några nya beslut om byggnation i området fattas.

Sammanhängande grönområde - grön korridor

I de underlag som tagits fram uppges att det gröna område som föreslås bebyggas inte ingår i ett habitatsnätverk. Detta är felaktigt då det ingår i ett habitatsnätverk som den enda förbindelse mellan Västertorpsstråket och grönområdet mellan Domargränd/Isgränd, Störtloppsvägen och Vasaloppsvägen.

I det område som föreslås bebyggas växer idag över 40 större träd. Enligt de underlag vi kan ta del av uppskattar vi att planförslaget

innebär att endast cirka ett tiotal träd kommer att vara kvar. Inga av de större ekarna eller tallarna kommer att bevaras. Ett antal av de träd, björkar, som avses bevaras är idag döda. Kvar blir en kal bergknalle, med i bästa fall något enstaka träd och buskar på.

Det lilla gröna området är populärt vår- och sommartid för olika fågelarter som häckar och föder ungar i de större träden. Som exempel på olika fåglar kan nämnas koltrast, björktrast, ringduva, skata, sädesärta, talgoxe, blåmes och större hackspett. Sedan 2016 häckar även varje år flera par nötskrikor i området. Fladdermöss kan kvällstid observeras i området.

Inom området finns blåsippor som är fridlysta enligt 8 § artskyddsförordningen. Dispens från Länsstyrelsen ska inte kunna ges då det i detta fall finns en enkel annan åtgärd för att bevara beståndet – bygg inte i detta område.

Planförslaget innebär ökad mängd hårdytor och minskad grönyta. De ekosystemtjänster som behöver kompenseras för är främst förlusten av träd och därmed ekologisk spridningsväg och den förlorade mängden grönyta. Det måste innan beslut tas redovisas hur denna kompensation ska ske.

Konsekvenser under byggtiden

Av planförslaget framgår endast summariskt konsekvenser under byggtiden.

Fasaden och byggnaden kommer att påverkas med en fysisk och psykisk inverkan på boendemiljön. Då påverkan kommer vara betydande måste särskild hänsyn tas till boende på Störtloppsvägen och Lungtorpsvägen.

I lokaler utmed Störtloppsvägen finns en förskola, en barnlogopedisk mottagning, Hägerstens stadsdelsförvaltnings verksamheter i Droppen och Bruket samt kommersiella verksamheter. En utredning avseende de negativa effekter som kan uppstå för boende på Störtloppsvägen under byggnadstiden behöver genomföras och en plan för hur negativa effekter ska minimeras bör tas fram och redovisas för berörda parter. Planen måste sedan revideras utifrån detta. En avvägning avseende om de negativa effekter som uppstår för boende är acceptabel bör göras och motivering bör tydligt redovisas för berörda. Innan beslut om huruvida en nybyggnation kan tas behöver det på ett tydligt sätt redovisas hur nedanstående problem ska hanteras och hur inverkan på boende i närliggande fastigheter ska minimeras.

Buller under byggnationstiden

En utredning av vilka bullernivåer som kan förväntas under byggtiden från tunga transporter, maskiner, sprängningar och övriga byggarbeten bör genomföras med en bedömning av acceptabel samt icke acceptabel bullernivå från lågfrekvent buller såväl som höga ljudnivåer från exempelvis sprängningar. Det bör även redovisas vilka åtgärder som finns tillgängliga för att minska buller samt vilka som är lämpliga att applicera i detta fall. Det bör tydligt framgå hur förslagen förhåller sig till Naturvårdsverket allmänna råd om buller från bygplatser, NFS 2004:15.

Utredningen bör tydligt redovisa hur ljudbilden för boende kommer att förändras under byggtiden, vad som accepteras och varför samt hur uppföljning genom faktiska mätningar innan och under byggnation ska genomföras för att kontrollera att uppsatta mål nås. En åtgärdsplan behövs med omgående åtgärder om uppföljning visar att bullernivån avviker från det som kan accepteras. Om en acceptabel lösning går att finna för att bibehålla en bra ljudmiljö för boende och verksamheter under byggnationstiden föreslår vi att genomförandet begränsas så att inga störande byggarbeten får ske under tidiga morgnar, kvällar, nätter och helger med hänvisning till inverkan på boendemiljön i närområdet.

Luftkvalité - Damning, avgaser och partikelhalter

Påverkan på luftkvaliteten bör beaktas och på ett tydligt sätt redovisas hur en påverkan från byggtiden kan tänkas se ut, hur påverkan ska minimeras och samt hur partikelhalterna ska följas upp i form av mätningar innan, under byggtiden samt en handlingsplan om partikelhalterna anses oacceptabla.

Lägenheter i föreningen Störtloppsvägen 36-46 har friskluftsintag som vetter mot fastigheten Skridskon 1. Vissa lägenheter har endast friskluftsintag som vetter åt detta håll. Då nybyggnationen föreslås placeras så nära fastigheten är det en överhängande risk att damm och luftföroreningar från byggarbetena påverkar luftkvaliteten i lägenheterna.

Byggtransporter samt tunga maskiner kommer ge upphov till ökade avgaser och partikelhalter i luften åt det håll som friskluftsintag är riktade. Samtliga balkonger är även belägna åt fastigheten Skridskon 1.

Påverkan på fundament och bergvärmeanläggning från sprängningar och vibrationer

Nybyggnationen att beläggas på berg och sprängningsarbete kommer att behöva utföras i stor omfattning. Alternativa metoder för sprängning som inte ger samma skador på fundament finns idag

tillgängliga och dessa bör tas med i en utvärdering av sprängarbeten.

Utredning av hur sprängarbeten kan komma att påverka fundamenten i närliggande fastighet på Störtloppsvägen 36-46 måste genomföras innan beslut om byggnation kan tas. Inspektion innan och efter sprängningar av fastigheten Störtloppsvägen 36-46 måste genomföras om nybyggnationen blir av. Fastigheten på Störtloppsvägen 36 – 46 har en bergvärmeanläggning med 11 borrhål. En analys behöver ske av hur dessa påverkas av sprängningarna.

Då omfattande tung trafik och byggtransporter kommer att ske behöver även utredning av påverkan från vibrationer på fastigheten och boende på Störtloppsvägen 36-46 genomföras. Tunga fordon kan i vissa fall generera vibrationer i marken vilket kan leda till vibrationer i närliggande byggnader.

Tillgänglighet till fastigheten under byggtiden

Störtloppsvägen har redan begränsad framkomlighet. Under byggnationstiden finns en oro för att framkomligheten kommer att försämrats, vilket både begränsar utryckningsmöjligheter för räddningsfordon samt påverkar tillgängligheten för de boende längs Störtloppsvägen 36-46. Det behöver därför på ett tydligt sätt redovisas hur transporter till och från byggarbetsplatsen planeras. Krav måste ställas att ingen uppställning av byggmaterial eller maskiner får ske längs Störtloppsvägen 36–46 eller den vändplats som avslutar gatan. Den gatuparkering med 12 platser som finns utmed Störtloppsvägen måste finnas kvar även under hela byggtiden. En minimerad ökad trafikering av Störtloppsvägen 36–46 innebär även att påverkan av ökade partikelhalter samt buller för de boende minskas. Parkeringsfrågan för de som arbetar vid bygget måste också lösas, då det saknas parkeringsutrymme på närliggande gator.

Vi föreslår att alla transporter till och från bygget sker över den fastighet som ska bebyggas från Lungtorpsvägen, som är mindre känslig än Störtloppsvägen.

Föroreningar

Vid nybyggnation förekommer en mängd aktiviteter som kan ge upphov till luft-, mark- och vattenföroreningar vilket kan påverka närboende samt närliggande fastigheter. På grund av den extrema närheten till boende bör projektet, om det blir av, sträva efter att genomföra bygget på ett så miljövänligt sätt som möjligt. Det bör finnas en tydlig handlingsplan med förebyggande åtgärder som

förhindrar eventuella utsläpp, men även en handlingsplan för hur eventuella utsläpp hanteras om en olycka ändå sker. Det bör även redovisas tydligt hur eventuella sprängmedel kan påverka mark- och vattenmiljön.

Konsekvenser för verksamheter belägna på Störtloppsvägen 36–46
Längs Störtloppsvägen 36–46 finns flera verksamheter som vetter mot fastigheten Skridskon 1. Flera av dessa verksamheter kan påverkas mycket negativt under byggnationstiden och en särskild utredning av detta bör därför genomföras med hänvisning till de problem som har listats ovan (buller, luftkvalitet, tillgänglighet, påverkan från tung trafik m.m.). Utredningen bör bland annat redovisa hur en god luftkvalitet kan upprätthållas hos verksamheterna (exempelvis för förskoleverksamheten), hur tung byggtrafik kan påverka säkerheten för förskoleverksamheten, där både hämtning och lämning sker längs Störtloppsvägen 36–46, samt hur pedagogiska verksamheter ska kunna bedrivas vid en kraftigt påverkad ljudmiljö (ökat buller).

Tillfälliga platser för bilar under byggnadstiden

Parkeringsplatser finns idag längs Störtloppsvägen 36–46, de används av både de boende och besökare till de verksamheter som finns i byggnaden. En utredning bör göras hur dessa 12 parkeringsplatser ska kompenseras under byggnadstiden för att ge fortsatt tillgänglighet till de verksamheter som bedrivs i fastigheten på Störtloppsvägen 36–46. På gatan finns en handikapparkering. Hur denna ska ersättas måste särskilt beskrivas.

Konsekvenser i boendemiljön och för verksamheter

Dagsljus

Redan i mitten av 1960-talet uppmärksammades solljusets betydelse för boendemiljön ur flera aspekter. Boverket, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket har alla regler för vad som gäller för solljus i bostäder och på arbetsplatser.

Folkhälsomyndigheten konstaterar att bebyggelsens utformning är den viktigaste bestämningsfaktorn för dagsljusexponering och särskilt viktigt är det att planera för goda ljusförhållanden i skol- och vårdmiljö.

Konsekvenserna för de boende och verksamheterna kommer att bli mycket stora. De boende på Störtloppsvägen drabbas av kraftigt försämrade ljusförhållanden då nybyggnationen ligger på denna byggnads ljusa sida. Där finns vardagsrum med balkonger. Fastighetens nio enrumslägenheter har enbart fönster mot denna sida och flera av lägenheterna kommer sannolikt under stor del av året att förlora allt sitt inflöde av solljus.

I planeringsunderlaget redovisas en solljusanalys för utemiljön avseende förhållandena vid vårdagjämning och sommarsolstånd. Ingen redovisning finns för hur det ser ut under den mörka årstiden, den årstid då varje glimt av dagsljus är särskilt viktig. Det saknas helt en analys av hur ljusförhållandena inne i bostäder och verksamhetslokaler påverkas, vilket för de som bor och vistas där är det väsentliga.

Innan beslut om eventuellt bygga fattas måste en redovisning ske av hur förslaget förhåller sig till de kunskaper som Folkhälso-myndigheten har samlat och hur det påverkar de boende. För dessa verksamheters målgrupper är behovet av dagsljus särskilt stort.

Brandskydd

Enligt Boverket ska avstånd mellan byggnader vara minst 8 meter för att brandspridning ska kunna begränsas och respektive byggnad har brandceller i högsta klass. Störtloppsvägen kommer mellan befintlig byggnad och den nya byggnaden att vara mycket trång. Hur detta påverkar Räddningstjänstens insatser vid brand eller olycka behöver beskrivas. En genomgående utredning av hur brandskyddet ska upprätthållas måste ske innan beslut om eventuellt byggande tas.

Närhet och insyn

Utformningen av det nya huset med extremt mycket fönsteryta och balkonger mot befintliga byggnader kommer att ge en stor insyn och integritetspåverkan för de boende. Många äldre har svårt att komma ut och tillbringa en stor del av sin tid i sin lägenhet. Då vardagsrummen vetter mot nybygget kommer de att uppleva att de hela tiden utsätts för stor insyn. Ljus öppenhet och natur är av stor betydelse för folks välmående. Innan beslut fattas om ett eventuellt bygga måste analyser ske om hur det påverkar den psykiska miljön och hälsan hos de som bor i befintliga hus.

Antal lägenheter

För att rymma 50 lägenheter kan förslaget uteslutande innehålla ettor och tvåor. Enligt planförslaget ska den nya byggnaden tillföra området lägenheter i storlekar som det idag råder brist på i området. Då storleken på lägenheterna i Västertorp företrädesvis är två till tre rum med en del ettor och fyror bör kontorets uttalande att bebyggelsen ska tillföra lägenheter det idag råder brist på i området innebära att det främst kommer att byggas större lägenheter, fyror och femmor. Fördelning av lägenheter och antalet måste förtydligas innan beslut tas om planen..

Trafik- och p-platser

En ny fastighet längs med Störtloppsvägen innebär sannolikt bortfall av ett antal p-platser i området. Det måste redovisas hur detta bortfall ska kompenseras. De 16 parkeringsplatser som räknats ut efter norm innebär att en stor del av lägenheterna kommer vara under 35 m². Om dessa inte räknas med bör istället 26 platser ordnas, vilket synes betydligt mer rimligt.

Dagvatten och grundvatten

I den dagvattenutredning som gjorts (Geosigma 2019-04-26 punkt 3.3.1) framgår att grundvattennivån på Skridskon1 ligger 2,67 meter under befintlig markyta där en del av nybyggnationen mot norr kommer att vara. Ingenting nämns om konsekvenserna för vår närliggande fastighet gällande förändringar som påverkar grundvattnets nivåförskjutning, vilket vi efterlyser.

I generella riktlinjer (punkt 7.1.1) gällande höjdsättning vid extremregn påpekas att optimalt bör byggnaden ligga högre än intilliggande mark så att vatten kan rinna mot gata eller omgivande grönytor. Detta medför att vår fastighet skulle vara lägsta punkten med stora konsekvenser för våra lokaler i gatunivå samt ännu lägre befintlig källare, tvättstuga samt undercentral. I framtiden kommer extremregn att vara mer frekvent, varför vi efterlyser en konsekvensanalys i linje med detta.

Förskoleverksamhet

Mitt emot planerad fastighet på Störtloppsvägen 36 ligger förskolan Grodan med barn mellan 1.5 år. Förskolans lokaler är placerade i markplan. Barnen rör sig dagtid i och omkring sin förskola då de saknar egna friytor utomhus. Grodan kommer att beröras negativt, dels av byggnation och dels av förtätningen.

Boverket (2015) beskriver vikten av barns rörelsefrihet och vikten av fysisk aktivitet. Vidare beskrivs barn som särskilt känsliga för påverkan av buller och dålig luft och att en negativ påverkan kan försämra den fysiska utvecklingen hos barn. Det innebär att barn har ett behov av att kunna röra sig i en säker miljö med god luftkvalitet. Det gynnar deras fysiska och sociala utveckling. Ett bygge i direkt anslutning till Grodan hotar dessa barns utveckling då bygget minskar deras möjlighet till utevistelse och begränsar deras rörelsefrihet. Ingen konsekvensanalys ur ett barnperspektiv av byggets påverkan är gjord.

Beslut om byggnation rör barn och ett beslut utan att barns bästa beaktas strider mot barnkonventionen, art. 3. Då bygget begränsar barns möjligheter till utevistelse i en god och hälsosam livsmiljö

strider bygget mot Boverkets (2019) krav God bebyggd miljö. En av Sveriges miljö kvalitetsmål och även mot Det nationella målet för folkhälsan som beskrivs i prop. 2017/18:249.

I en kunskapsöversikt av Sveriges kommuner och landsting (2018) beskrivs att barn i förskolan har ett stort behov av dagsljus inomhus. De har ett behov av dubbelt så stor dagsljusfaktor, i jämförelse med vuxna i andra lokaler. Av solljusstudien inför planerat bygge framgår att planerad fastighet kommer att skugga grodans lokaler. Ett minskat dagsljusinsläpp i Grodans lokaler orsakad av planerad fastighets utformning strider mot Boverkets (2019) krav om god vardagsmiljö och det nationella målet för folkhälsan som beskrivs i prop. 2017/18:249.

Våra yrkanden

I första hand - Sluta förtäta Västertorp

De förslag till förtätningar av Västertorp som fanns med i Program Västertorp 2005 har genomförts. Nu bör det inte ske fler förtätningar. Kommunfullmäktige har uttalat att Västertorp har för stor andel hyresrätter och önskar att hyresrätter omvandlas till bostadsrätter. Nu föreslås att det ska byggas fler hyresrätter. Detta projekt kommer dessutom att bli ett boende med höga hyror.

I andra hand - Byt mark

Byt mark med HEBA och låt dem bygga mellan sitt befintliga hus och villorna efter Storsvängen. En nybyggnad i kv. Skridskon 1 är ur de flesta synpunkter olämplig. Vi föreslår att Staden övertar huvuddelen av den obebyggda delen av HEBAs fastighet och överlåter istället mark i anslutning till fastigheten in från Lungtorpsvägen, mellan befintlig bebyggelse och villabebyggelsen på Storsvängen.

I tredje hand återremittera ärendet

Återremittera ärendet så att grundläggande analyser sker av konsekvenserna för boende och hyresgäster i området.

I fjärde hand - Bygg lågt

För att en ny byggnad inte ska dominera området och samtidigt ta bort viktigt ljusinsläpp till bostäderna på Störtloppsvägen måste huset göras väsentligt lägre. Ett förslag med stadsradhus kan provas. Byggnaden måste definitivt göras lägre än befintliga hus, högst tre våningar.

I femte hand – Ompröva den arkitektoniska utformningen

Utforma huset med ett fasadmaterial och en färgsättning som stämmer överens med den skyddade miljön i Västertorp. Putsad fasad och kraftig färgsättning.

Utforma fasaden med fönster och tak som motsvarar vad andra byggnader i hela Västertorp har.

Placera inga balkonger mot Störtloppsvägen. Övriga byggnader har endast balkonger på ena sidan – i söderlägen.

Övriga sakägare

Kort 71, synpunktlämnare

Trafiksituationen vid bygget av Skridskon 1 skrämmer mig. Denna del av Störtloppsvägen är nog Västertorps allra smalaste väg och den avslutas med en lite vändplan där stora bilar måste göra flera manövrar för att kunna vända. Under nästan två år då befintliga byggnader på Skridskon 1 renoverades, hade vi en kaosartad trafiksituation med jättelika kranbilar med svängande containrar nära att stöta emot vår balkong. Ett så stort bygge kommer att ge än värre trafiksituation. Platsen är olämpligt plats för så stort byggnad.

Kort 82, synpunktlämnare

Av planbeskrivningen framgår att planerat avstånd mellan Backhoppet och Skridskon kommer att vara 12 meter. Att bygga så pass tätt är det en unik situation för aktuellt område och ett sådant beslut påverkar hela området. Idag är det större avstånd mellan husen i området, med utrymme som ger skydd från insyn. Detta skydd tryggar den personliga integriteten för de boende. Ett beslut om att tillåta tätare avstånd mellan fastigheter blir prejudicerande och förändrar rådande normer.

Vidare ifrågasätter jag planbeskrivningens påstående om att bygget av Skridskon inte kommer ha några negativa konsekvenser på naturvärden, då det inte ingår i ett habitatnätverk. Jag menar att planerat område visst ingår i ett habitatnätverk. Då det är det enda sammanhängande länken mellan Västertorpsstråket och det grönområdet som finns mellan husen inne vid Dommargränd och Hoppgränd. Skulle ett bygge ske och planerat naturområde ersättas med flera hårdgjorda ytor och byggnader så skulle den länken skäras av och utarma möjligheterna för biologisk mångfald i området.

Av solstudie framgår tydligt att boende i fastigheten Backhoppet kommer att skuggas av planerat bygge. Konsekvenserna för boende i Backhoppet blir en försämrad boendemiljö med minskad tillgång på dagsljus. Planerat bygge står nära och är högre än Backhoppet.

Höjdskillnaden förtydligas i planbeskrivningen. Dock beskrivs inte det i texten. Utan planbeskrivningen framhåller att antalet våningar som lika. Detta är felaktigt. Planerad fastighet beskrivs i 5 våningar och Backhoppet är i dagsläget 4 våningar. Jag uppfattar att planbeskrivningen undanhåller betydande fakta då översta våningen i Backhoppet ligger i höjd med den näst högsta våningen i planerad fastighet.

Jag föreslår att HEBA erbjuds möjlighet att bebygga norr om befintliga fastigheter. I den delen av sin mark som gränsar till parkområdet. Där skulle ett större avstånd mellan fastigheter kunna ges. Ingen del av habitatnätverket skulle skäras av och ingen kringliggande fastighet skulle skymmas.

Kort 86, synpunktlämnare

Västertorp har en speciell karaktär i bostadshusens placering i förhållande till grönområden. Detta har flera gånger förbisetts, när man låtit uppföra nya hus i området. Det nu planerade huset kommer återigen att förtäta och förfula Västertorp på ett oacceptabelt sätt.

Det planerade huset kommer att befinna sig så nära det befintliga huset på Störtloppsvägen, att det kommer att skymma ljus och sol att nå fram. Att två hus står så tätt, förekommer, såvitt jag vet, inte någonstans i dessa trakter. Den vackra lilla bergknallen med tillhörande träd, som är viktig för de boendes trivsel och välbefinnande, kommer att helt försvinna. Slutsatsen är att dessa planer inte borde verkställas.

Kort 90, synpunktlämnare

För flera av oss som bor i brf Störtloppsvägen 36-46 skulle det tilltänkta bygget få helt förödande bestående hälsokonsekvenser. Hälsokonsekvenserna av bygget för oss som har grova medicinska problem bör undersökas. Om bygget trots alla tunga motargument beviljas, är det helt nödvändigt att evakueringsbostäder tillhandahålls på Hebas bekostnad för de kringboende som kan styrka synnerliga medicinska skäl till detta.

Grönskan och ljusinsläppet kommer att försvinna. Det som dock i första hand gör att jag tillsammans med flera av mina äldre grannar är djupt oroade över byggplanerna, är inte främst sådana faktorer såsom värdesänkning på våra bostäder eller en förstörd utsikt. Det som istället mest av allt oroar oss är att vår redan nedsatta hälsa skulle förvärras ytterligare av bygget.

Vårt hus har stått här så länge att jag och flera av mina grannar har bott och trivts i huset i flera årtionden.

Flera av oss grannar har svårt för att ta oss utanför huset. Men för oss äldre hjälper det inte att det finns en park strax bakom knuten när vi ofta inte har fysisk styrka att ens gå utanför lägenheten. Därför är vi beroende av balkongen för att alls komma ut och få frisk luft och njuta av de vajande träden på grönytan, som ger livsviktigt syre, avkoppling, ro för själen och glädje i en kämpig tillvaro. För mig själv är läget så illa att om bygget blir av skulle det bokstavligen kosta mig livet

Det som framför allt är relevant i sammanhanget är min kraftigt nedsatta lungkapacitet och mina extremt tränga luftvägar jag måste undvika alla former av dammiga och rökiga miljöer.

Om träden huggs ned och ersätts av hus så tätt inpå min bostad kommer inomhusluften i mitt hem att bli omöjlig för mig att leva i även efter byggprocessens slut. Det kommer att bli outhärdligt kvavt och vindstilla på vår bakgata när de nya husen blockerar luftflödet, och därmed nästintill omöjligt att effektivt vädra in frisk luft, särskilt på heta sommark dagar. Träden bidrar i så hög grad till syresättningen att jag är helt beroende av dem.

Jag önskar att ni inte avfärdar vår ansökan slentrianmässigt, utan ordentligt går till botten med att undersöka hälsokonsekvenserna av bygget för oss som har grava medicinska problem. I det sammanhanget bör ni även beakta konsekvenserna för småbarnen på förskolan Grodan, som håller till på bottenvåningen vid gatan som vetter rakt ut mot det tilltänkta bygget. Kommer gränsvärdena av hälsofarliga ämnen från bygget att ligga inom ramarna för vad som tillåts på en förskola?

Att samtidigt bebygga så gott som varje liten grön plätt i Söderort och hugga ned de träd som motverkar koldioxidutsläppen rimmar mycket illa med det miljöengagemang som Stockholms stad säger sig ha. Snart finns inga tillflyktsorter kvar i Söderort för oss som av medicinska skäl måste kunna bo med grönska runt knuten.

Den tilltänkta tomten är alldeles för smal för att bygga ett hus på. Västertorp har genomgått en kraftig förtätning med ett tusental lägenheter de senaste tio åren. När beslut om den förtätningen togs, beslutades att i övrigt bevara området som en grön förort.

Förtättningsvansinnet i Hägersten och även i övriga Stockholm måste få ett slut. De enda som verkligen är positiva till förtätning verkar vara byggherrar och många politiker. Förvisso behövs fler hyresrätter, men inte på detta sätt. Stadens gröna lungor är minst

lika viktiga för stockholmarna som bostäder. Intresset för att bo i nyproduktion är idag alltmer mättat, och man hör allt oftare i media om att hyresvärdar har svårt att hyra ut nya lägenheter. De som står längst ifrån bostadsmarknaden, dvs låginkomsttagare m.fl., har inte råd med nyproducerade hyresrätter.

Vi riskerar snart att ha en stad som är sönderbyggd av nybyggen där ingen har råd att bo.

Kort 93, synpunktlämnare

För över 50 år sedan började Västertorp ta form. Det byggdes 3-våningshus och gröna områden lämnades mellan varje hus. Jag gläds åt att från min balkong följa årstiderna, vackra tallar, aspar, björkar och ett område med fridlysta blåsippar.

Varje dag har vi besök av alla sorters fåglar. Rådjur med kid samt harar, ett trevligt besök.

Med de två huslängor som Heba AB nu har för avsikt att uppföra så var kommer solen, fåglar och andra djur att ta vägen?

Blåsippan är ju fridlyst inom Stockholm. Hur tänker Heba AB här? Jag föreslår att miljöpartiets representant kommer hit och förstår att denna gröna markbit betyder mycket för oss som bor här.

Bevara det som ger livet glädje, rör ej det som redan finns.

Kort 84, synpunktlämnare

Ofattbart att det planeras 4 våningshus så nära befintliga byggnader. Alla boende i befintliga husen kommer att påverkas mycket negativt. Lite sol och ljus och mycket insyn. För dem som bor långt ner i huset kommer ljusinsläppet bli dåligt. Vi är många äldre i huset som är mycket hemma på dagarna. Vi behöver vår lilla skogsdunge med olika trädslag. Det gör oss gott vila ögonen på grönskan, höra fågelkvitter och suset från trädkronorna. Vi önskar inte en hög- och mörk husfasad. Låt oss få ha kvar vår gröna oasis.

Kort 94 och 95, synpunktlämnare

Flera av oss i Backhoppet 2 har ingen annan utsikt från våra fönster än den som vetter mot Störtloppsvägen.

Hur kan ni ens tänka er att ersätta den här utsikten med träd, buskar, fåglar och ekorrar där vi kan följa årstidernas all skiftningar med en röd "tegelvägg" på alldeles för nära avstånd som dessutom effektivt tar bort solljuset under vinterhalvåret och under sommarmånaderna inkräktar på den frihet som balkongen är tänkt att ge

Tycker ni verkligen att det är bra, för människorna som redan bor i lägenheterna här och för hyresgästerna i våra lokaler att förtäta Stockholms förorter på detta brutala sätt?

(Störtloppsv.36 från 3e vån. kl.13.00 24 jan. 2019) Solen når inte högre upp på himlen än så här under flera månader på året men den syns i alla fall. Det kommer den definitivt inte att göra om det byggs ett lika högt hus som vårt. Jag kan intyga efter 25 år med denna utsikt att den vision som "bygggherrarna" på 1950-talet hade då Västertorp byggdes upp att ge de boende tillräckligt med ljus, grönska och lagom avstånd till varandra är precis lika viktigt idag 2019!

Gatans bredd vid förskolan är endast 5,70. Backhoppets balkonger som inte finns med på några skisser de vetter naturligtvis ut mot Störtloppsvägen och grönområdet liksom lokalhyresgästerna fönster också gör.

Eftersom det här projektet tydligen är ett "experiment" (det var stadsplanerarens benämning av Dnr.2017-17030 på samrådsmötet d.11 juni 2019) så måste ju tanken vara att fortsätta med samma brutala typ av förtätning i alla Stockholms förorter, eller hur? Jag ber er att visa hänsyn och inte experimentera vår hälsa och vårt välbefinnande utan istället skrota Hebas byggplaner.

Kort 96, 99, 100, 101 och 103, synpunktlämnare
Flertal anledningar talar emot att fastigheten Skridskon 1 bör få bebyggas enligt framlagt förslag:
Förslaget är i sig felaktigt då det anger på flera ställen att bebyggelsen på Störtloppsvägen 36-46 är 4 våningar. Detta stämmer ej. Bebyggelsen är endast 3 våningar och källare.
Byggnationen kommer utgöra ett större ingrepp än vad som framkommer i presenterat förslag för oss boende.

Att bygga ett så stort hus förändrar och förstör både stadsbilden i Västertorp (inga andra hus står så tätt) och innebär en alltför stor

inverkan på oss närboende. Gator och lägenheter kommer att bli mörka då solljus bland annat stängs ute.

Den förslagna byggnaden föreslås vara i tegel, Varför? Närliggande byggnader är putsade.

Påverkan under byggnationstiden kan antas bli oerhört påfrestande för oss närboende, då bygget sker så nära och är så omfattande. Tunga transporter kommer ske direkt utanför oss och på en gata med mycket begränsad framkomlighet. Detta är i sig orovarande men extra jobbigt då vi och många andra i området har små barn.

Hur ska bullersituationen från bygg och transport lösas för oss.

Vilka krav ställs på luftemissioner från bygge och tung trafik?

Våra fönster och frisklufts intag vetter åt bygget.

Hur ska säkerheten fastställas vid transport och byggnation?

På grund av en kraftig påverkan för oss bör åtminstone evakueringsbostäder tillhandahållas under byggnationstiden. Vår livskvalité kan annars försämrats väsentligt under denna tid.

Kort 97, synpunktlämnare

Jag är en kvinna som bor på Störtloppsvägen 38, högst upp som berörs väldigt negativt av planförslaget. Som någon som är sjukskriven för utmattningssyndrom och vars återhämtning tar sin tid känner jag mig extra bekymrad, för de dagarna när jag inte orkar gå ut är utsikten mot träden och synen på fåglarna och ekorren ur min säng eller från köket livsviktig. För att inte tala om dagsljuset och solstrålarna och fågelkvittret. Allt det där försvinner om ni fäller ner träden.

Jag bor i en etta utan balkong och alla mina fönster tittar mot den sidan där planerade fastigheten Skridskon 1 skulle byggas. Det betyder att jag kommer att titta på en fasad från alla mina fönster. Hittills har just läget av min lägenhet och utsikten betytt väldigt mycket för min återhämtning och mitt välbefinnande.

Den planerade byggnaden är högre än den befintliga bebyggelsen som jag bor i. Hela huset får skugga redan klockan 15:00.

Buller som tillkommer vågar jag inte ens tänka på varken buller från det planerade byggandet eller från den färdiga byggnaden.

Dessutom skulle den nya fastigheten Skridskon 1 påverka värden på min lägenhet som är bostadsrätt på så sätt att den sjunker en hel del.

Vidare tänker jag på parkeringsplatser som försvinner. De behövs för både de som bor här i huset men också när vi som bor här får besök.

Kort 104 synpunktlämnare

Förslaget bör avslås eftersom byggandet skulle innebära en såpass väsentligt försämrad boendekvalitet för alla boende på Störtloppsvägen 36-46.

Försämringen gäller inte minst under byggtiden, då det på grund av buller och andra störningar inte skulle gå att använda balkongerna. Även förskolans verksamhet skulle påverkas negativt under byggtiden, både när det gäller parkeringsmöjligheter för föräldrar som lämnar/hämtar barn vid förskolan och för själva förskoleverksamheten (buller och tunga, potentiellt farliga transporter alltför nära en verksamhet med små barn).

Husets balkongsida har för närvarande solljus under en stor del av eftermiddagen/kvällen. Den föreslagna placeringen av hus såpass nära den befintliga huskroppen vid Störtloppsvägen 36-46 skulle minska trivselen och även förstöra arkitektens ursprungliga intentioner genom att påtagligt försämma ljusinsläppet i lägenheterna. Framför allt gäller det bostäderna på de lägre våningarna, men även översta våningen påverkas. En annan aspekt som också rör livskvalitet handlar om det obehag det innebär att det blir direkt insyn i ens lägenhet från huset mitt emot och att man själv får direkt insyn i någons lägenhet på tio meters håll.

Även lägre huset, alternativt en placering längre in på tomten Skridskon 1, skulle troligtvis bli problematisk för alla redan boende, men kanske kunde vara ett möjligt alternativ.

Kort 105 och 107, synpunktlämnare

Jag protesterar emot förslaget bebyggelse på en tomt direkt mitt emot vårt boende. Förslaget handlar om att klämma in så många byggnader, lägenheter på en tomt för ekonomisk vinst än att se till området och de närboendes miljö. Byggnaden passar inte ihop med närliggande byggnader som en del har stått här sen området utvecklades på tidigt 50-tal. Byggnaden skulle hamna mycket närmare intilliggande befintlig byggnad än vad som finns i övriga Västertorp centrum, vilket påverkar de boende på Störtloppsvägen 36-46 genom bland annat minskat ljus i lägenheterna. Byggnaden skulle ha fler våningsplan enligt planen än bredvidliggande byggnad och annan form av fasad.

I direkt anslutning finns en förskola och dagverksamhet på Störtloppsvägen 36 -46 som definitivt skulle påverkas av ett bygge

precis bredvid med sprängningar av berg på tomten. Vi är även oroliga för hur sprängningar för att kunna bygga på tomten påverkar oss boende och även närliggande byggnader.

Ifrågasätter om det följer byggnadsregler att bygga så tätt ur även brandskydds perspektiv.

Kort 108, synpunktlämnare

Vi anser inte att samrådsförslaget till nybyggnad uppfyller rimliga krav för att bygget ska kunna genomföras.

Förslaget har stor påverkan på den bevarandevärda förortsmiljön. Samrådsförslaget innehåller flera tveksamma påståenden och är dåligt underbyggt. Avstånd mellan befintlig bebyggelse och nybyggnad uppges vara 11 – 12 meter. Av de underlag som finns att tillgå uppfattar vi att avståndet snarare är mindre. Måttatta skisser saknas, istället används förvillande grafik.

Det nya huset är högre än de intilliggande bostadshusen.

Byggnaden ska innehålla bostäder som det råder brist på i området. Störst brist i området är det på stora lägenheter, fyra till fem rum. Förslaget anges omfatta cirka 50 lägenheter. På den yta som anges kan det då endast rymmas små lägenheter. Antingen planeras ett större hus, eller så är påståendet om att bygga bostäder det i området främst är brist på felaktigt.

Utformningen av den nya byggnaden uppges i underlaget följa nuvarande utformning i stadsdelen. Vi som bor i stadsdelen konstaterar att utformningen inte på någon punkt motsvarar vad som i övrigt gäller i stadsdelen.

Samrådsförslaget innehåller inga konsekvensanalyser för boende i befintliga hus. En redovisning finns av skugga av solljus under den ljusa årstiden, inte under den mörka. Konsekvenserna för de boende av minskat solljus har inte alls beskrivits. Kommer dagsljuset i befintliga bostäder att uppfylla Boverkets normer?

Underlaget saknar även analyser inom alla andra områden som berör oss boende.

Förslaget innebär en ny standard för bebyggelse i förorter. Stadsbyggnadskontoret har på vår förfrågan inte kunnat lämna referensexempel på bebyggelse i förort som utmed hela långsidorna ligger på så nära varandra. Man behöver i stort sett gå till Gamla Stan för att hitta liknande bebyggelse.

Är detta ett försök att med vår trevnad och hälsa som insats testa om det går att utveckla en ny praxis för utformning av idag väl fungerande förorter?

Kort 106 och 110, synpunktlämnare

Dagsljuspåverkan

Jag begär ordentliga mätningar och simuleringar av hur mycket det infallande dagsljuset kommer minska i de befintliga byggnaderna. Om man bygger tätt i normala fall brukar man se till att inte blockera en hel byggnad.

Människan behöver solljus för att må bra, både dagsljus och direkt solljus. Den nuvarande fastigheten på Störtloppsvägen skulle alltså komma att påverkas dramatiskt när direkt solljus, särskilt under de mörka årstiderna, kommer blockeras utmed hela husets längd om den tänkta byggnaden skulle byggas. Samtidigt blir även det indirekta dagsljuset betydligt mindre för nästan samtliga boende i lägenheterna i byggnaden bredvid på Störtloppsvägen. Det är redan dåligt ljus i lägenheterna längst ner.

Dessutom ska dags- och solljus beaktas för trivsamma gårdar och bostäder. Friytor och grönytor behövs för möten, lek och rekreation, samt för att möta klimatets förändringar. Genom att kartlägga och analysera det som redan finns och vad som behövs kan det bli en bättre blandning av bebyggelse typer, upplåtelseformer, gaturum och friytor som stärker det sociala livet. Bevara det som är möjligt och se det som en resurs. Satsa på platsens och områdets funktion och förutsättningar först. Bygg sedan bostäder. Hänvisning till boverket idéskrift om förtätning.

Jag rekommenderar även att man läser Folkhälsomyndighetens publikation gällande dagsljus.

Är Hägersten ett nytt miljonprogram i smyg?

Delen av Störtloppsvägen där huset planeras, är cirka 7 meter bred, vilket är mycket smalare än resten av gatan på ca 21 meter, som sedan utgör huvudgatan i Västertorp centrum. Den tänkta byggnaden Skridskon hamnar mycket närmare byggnaden mittemot på Störtloppsvägen 36-42 än vad andra byggnader står i området.

Grönområdet i sig är på sitt smalaste ställe mellan husen ca 22 meter, men utgör en vacker grön och öppen avslutning av Västertorp centrum. Utan denna yta avbryts centrum abrupt och skapar en betydligt mer instängd och stadslik miljö. Det nuvarande grönområdet är till glädje för alla i Västertorp, men den lilla yta av trädgård som hamnar mellan Hebas fastigheter kommer endast kunna användas av Hebas hyresgäster.

Det här är ett exempel på hur byggnationen skulle exkludera övriga invånare i området från en grön yta som tidigare varit öppen för alla, den skulle nu bli till innergård för endast de som bor i byggnaden.

Boverkets publikation ”Rätt tätt” bör ses som en vägledning när ni tar ett beslut. ”Vi ska bygga så tätt att mellanrum finns kvar och ger plats åt de kvaliteter som skapar en bra livsmiljö.”

”Bostadsbrist är inget skäl att strunta i god planering, kvalitet och stadsbyggnadsvärden. För det är dessa aspekter som avgör hur ett områdes framtida attraktionskraft blir, hur städer håller ihop även socialt.”

Om man studerar kartan, finns det inte liknande bebyggelse i hela Västertorp, eller i Hägersten. Ifall dessa planer går igenom, har man inte då satt en ny gräns för hur tätt det är rimligt att bygga i Västertorp? Finns det då några hinder för att fortsätta bygga ännu tätare på andra platser i Västertorp. Är det ett miljonprogram man smyger in i befintlig bebyggelse?

Kort 111, synpunktlämnare

Efter att ha tittat på flera lägenheter i området bestämde jag mig för denna eftersom det var ett lugnt område längst bort på huvudgatan och grönska utanför fönstret och balkong.. Om det mot allt förnuft skulle byggas ett hus utanför vardagsrumsfönstret skulle det innebära att jag får en husvägg som utsikt, och på andra sidan har jag redan husvägg i form av en garagelänga plus ett fyravåningshus. Detta skulle påverka det psykiska välbefinnandet då det finns stark forskning som styrker att grönska främjar välmående och även i hög grad dagsljusinsläpp.

Nedan följer ytterligare synpunkter, men även frågor, som jag skulle vilja ha svar:

-Det finns en stor ek där det tilltänka huset skulle stå som troligen är minst 100 år gammal. Här behövs det säkerställas ifall det är naturmiljömässigt rimligt att ta ner ett sådant gammalt träd. Är detta gjort?

-Gatan utanför skulle bli väldigt smal. Detta känns inte rimligt med tanke på att vår fastighet är K-märkt och ett stort hus skulle påverka upplevelsen av hela närmiljön på ett negativt sätt. Något som fler än vi som bor här dagligen tar del av.

-Ljusinsläppet i förskolan Grodan, på föreningen Droppen som dessutom jobbar för att främja psykisk välmående för personer med

psykiska funktionsnedsättningar och för oss som bor här på Störtloppsvägen 36–46 skulle bli starkt påverkad om byggnationen får äga rum. Detta skulle påverka det psykiska välmåendet för alla oss som vistas här dagligen.

Hänvisning till Folkhälsomyndighetens text om dagsljus, hälsa och omgivande bebyggelses roll för människors dagsljusexponering.

”Särskilt viktigt är det att planera för goda ljusförhållanden i skol- och vårdmiljö. I skolmiljöer verkar högre ljusstyrka och utsikt mot gröna miljöer ge positiva effekter på prestationen, säger Agneta Falk Filipsson.”

Har detta tagits hänsyn till eller hur tänker ni kring det? Framför allt då det finns en förskola här och även verksamheten Doppen som arbetar med sysselsättning för de med redan lider av psykisk ohälsa?

-Det finns stark evidens för att även grönska påverkar det psykiska välbefinnandet generellt. Hur ställer ni er till att de som är på förskolan eller de som reda kämpar med sitt psykiska välmående på Droppen ska bli påverkad av denna eventuella byggnad? I min värld låter det helt galet.

-Parkeringsplatser som finns tillgängliga för besökare på gatan och för oss som fortfarande står i kö för en fast parkeringsplats försvinner. Var ska vi parkera?

Om huset blir verklighet skulle en tätare bebyggelse än vad som är tidigare förekommande i Västertorp och för den delen större delen av Stockholm förutom möjligen i gamla stan. Det borde finnas bättre platser att bygga på i Hägersten?

Att spränga inför denna på förslag av byggnation torde innebära en överhängande risk för hela fastigheten Brf Störtloppsvägen 36–46 när det gäller sprickbildning i väggar och fasad. Vem tar ansvar för detta? Kommunen?

Jag hoppas att ni på Stadsbyggnadskontoret tar ert ansvar och röstar nej till förslaget att bygga på den här ytan. Jag vill ha svar på samtliga frågor ovan. Jag väntar på svar och även en kopia med svar till Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen 36–46.

Kort 112 och 114, synpunktlämnare
Storlek på bebyggelsen – vad gäller?

Eftersom måttsangivelserna är ofullständiga på den planerade bebyggelsen – gäller speciellt den huskroppen mot norr – är ett klargörande av yttersta vikt.

Att hävda att utformning av tak och fasad samstämmer med omgivande bebyggelse är direkt felaktig.

Grönskan

Enligt Stadsbyggnadsnämndens uttalande i juni 2018 är det av vikt att den gröna fasaden mot Vasaloppsvägen ger en fond av levande grönska. Av denna fond återstår nu enbart 2 större tallar och 3 små. Resterande träd – 6 björkar – har redan dött eller är döende. Alltså ingen grönskande fond som krävdes, utan det riskerar nu bli en hög husgavel i mörkt tegel i centrumgatans förlängning.

Längre in på tomten finns nu stora friska lövträd (15-20 m höga) som verkar klimatutjämnande för högre temperaturer. En mörk husvägg som ersättare kommer att kräva högre energiförbrukning av el för luftkonditionering i takt med att temperaturen kommer att öka. Träden fyller en funktion även som dränering för vatten. Det vatten som samlas i dalsänkan som utgörs av den lilla gatstumpen Störtloppsvägen med intilliggande fastighet Backhoppet 2. (Även en del av Skridskon 1:s nuvarande bebyggelse ligger i riskzonen.) Marken utgörs här av lera som kommer att påverkas då dessa träd måste avverkas för den planerade bebyggelsen. Den koldioxidabsorberande effekten av dessa träd kan inte underskattas. Speciellt med tanke på framtida klimatförändringar.

Trafiken

Korsningen Vasaloppsvägen – Störtloppsvägen är en korsning som är utsatt för många trafikincidenter.

Infarten till lokaler och bostäder på vår smala del av Störtloppsvägen (36-46) är också mycket trafikerad bland annat av föräldrar som lämnar och hämtar förskolebarn i bil, som p å grund av nuvarande parkeringsproblem i Västertorp inte tillfälligt kan parkera på intilliggande gator. Dessutom daglig trafik av sopbilar, av färdtjänsten som behöver komma fram till lokaler med verksamhet för äldre och rörelsehindrade, av lastbilsleveranser av livsmedel till två av lokalhyresgästerna. Fordonen måste dessutom antingen vända i vändplanen och därmed passera en andra gång, alternativt backa ut igen.

En utökad trafik av bilar, cyklar och gående för tillfart till 50 nya lägenheter skulle väsentligt öka risken för allvarliga olyckor. Vår återvändsgata kan inte göras bredare. Vi har redan nu problem med påkörda balkonger.

Ljusinsläpp

När smalhusen byggdes på 50-talet var en ledande princip att man skulle bygga med maximalt ljusinsläpp för lägenhetsinnehavarnas välbefinnande. En byggnad skulle inte vara högre än avståndet till intilliggande fastighet. Detta stämmer väl med nuvarande förhållanden i Västertorp.

I nutida forskningsresultat, lagar och regler framhålls dagsljusets betydelse för utformningen av en hållbar stad. Det gäller såväl energieffektivitet som goda levnadsmiljöer. Vad anbelangar en god levnadsmiljö, finns otaliga utredningar som bekräftar människors behov av dagsljus för sin fysiska och mentala hälsa.

Dagljusfaktorn är viktig enligt BBR Boverkets byggregler. Föreslagen bebyggelse skulle påverka negativt de boende och verksamheterna i Backhoppet 2 vad gäller behov av dagsljus.

Som underlag finns nu endast en solstudie som visar att med ny bebyggelse kommer vår fastighet endast ha solinsläpp mitt på dagen under våren (vårdagjämning är mätpunkt) samt under sommaren mellan klockan 12 och 18. Solstudie för höst och vinter saknas. Under vintern kommer solljus mitt på dagen på husets södra gavel för tre lägenheter.

Dagsljuskrav i alla bostadens rum klaras i stort sett bara av 60-talets skivhus, samt i smalhusen som vår fastighet. Att vi lägger en så stark invändning mot de föreslagna byggnaderna beror på följande:

- Våra enrumslägenheter (9 st) har endast två fönster, bägge i söderläge.

- Våra lokalhyresgäster i gatuplanet kräver av hälsoskäl dagsljus - speciellt förskolan med ca 18 barn, logoped/språkskola med ca 20 barn, Droppen-Bruket/Stöd och aktivitetsenheten/ där känslig personal vistas under dagen och dit besökare kommer till caféverksamhet samt äldre som under dagen besöker Antikträffen med olika verksamheter.

- Vår boende som på grund av ålder eller sjukdom vistas stora delar av sin tid i lägenheten (ett 10- tal)

- Småbarnsfamiljer som på senare tid har valt att flytta till vår fastighet just för de ljusa lägenheterna och den omgivande lugna miljön med mycket grönska.

Slutsats

Vår fastighet Backhoppet 2, med nuvarande läge, markförhållanden, byggmaterial och struktur av fasad med balkonger och fönster, kan inte förvandlas till ett nybygge på 2020-talet, där tät bebyggelse

ligger med i planeringen från början. Detta innebär att planerna på en nybyggnad i Skridskon 1 inte bör tillstyrkas.

Kort 113, synpunktlämnare

Som bostadsrättsägare i Brf Störtloppsvägen 36 lägger jag in mitt veto mot exploatering av fastigheten Skridskon.

En utbyggnad av Skridskon 1 kommer att i flera avseenden vara gravt negativ.

-Ett hus så tätt intill min bostad kommer att stjäla allt dagsljus och utsikt från min bostad och blockera den glimt av natur jag har.

Enligt de skisser som presenterats kommer de planerade husens höjd vara långt över de omgivande befintliga byggnaderna.

Dessutom kommer de planerade husen vara närmare befintliga byggnader än vad som dagens normer förespråkar. Utöver det går nuvarande planer det beslut som fattades 2005 där det angavs att utbyggnad av kvarteret Skridskon 1 inte bör ske.

-Nya bostäder så nära min bostad som det nu planerats kommer att tvinga mig att ha insynsskydd så jag inte behöver känna mig bevakad eller få mitt privatliv exponerat. Jag vill inte bli tvingad att ha både hus framför mitt huvudsakliga ljusinsläpp och neddragna gardiner för att känna att mitt liv ska vara privat.

-Värdeminskningen på min investering i mitt boende har inte iakttagits om byggplanen genomförs. Mitt boende och det grönområdet i närheten är av högsta värde för mig och andra i föreningen eftersom vi valt våra boenden med omsorg utifrån Västertorps nuvarande utformning.

-Förskolan/föräldrakooperativet Grodan i bottenvåningen i vår fastighet drabbas hårt om nya byggnader byggs mittemot Störtloppsvägen 36-46 eftersom barnen drabbas hårt av både minskat ljusinsläpp till förskolelokalerna och utsläpp från byggtrafiken. Rättslig reglering av Grodans utemiljö är Barnkonventionen och de svenska lagarna som gäller för förskolegårdar. Hänvisar till PBL.

-Med stöd av beslut från miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, mål nr M 3980-15 är det olämpligt att bedriva bostadsbygge så nära in på befintliga bostäder då påverkan från bostadsbygget och den tunga trafik det medför gör att barnens utemiljö äventyras.

-Stadsbyggnadskontorets ambition att tillåta Västertorp att förvandlas till "innerstadsmiljö" är fullkomligt förkastlig då en förtätning av de grönområden som finns i dag blir en bostadstäthet som endast slås av Hong Kong - dvs, maximalt 2,7 m2 grönyta per person.

Om det inte framgått med all önskvärd tydlighet av ovanstående argument så vill jag betona att jag är helt emot utbyggnad av kvarteret Skridskon 1 i Västertorp, Hägersten.

Kort 117, synpunktlämnare

Jag flyttade hit på grund av trädningen, balkongen och den lugna miljön och mina argument emot förslaget är följande:

Skogsdungen utgör ett eget ekosystem med ett rikt fågelliv med insekter och växtlighet. En hållbar stadsmiljö förutsätter att värda och behålla träd och växtlighet. Annars blir miljön omänsklig. Träd och växtlighet behövs för att värna miljön, luftkvalitén, motverka växthuseffekten. En buffert i stadsmiljön för att minska stress och värna befolkningens fysiska och psykiska hälsa. Staden blir ej hållbar för människor att leva, vilket även blir ekonomiskt oklokt och ohållbart. I ljuset av skjutningar och gängkriminalitet ej tillåt förslag till oklok förändring även om Stockholm växer.

Kort 115, synpunktlämnare

Jag ställer mig kritisk till planförslaget av flera anledningar.

Avståndet till intilliggande byggnader

Även om man i det nya förslaget dragit in huset något från fastighetsgränsen jämfört med tidigare förslag ligger huset fortfarande väldigt nära vårt hus. Avståndet kan liknas vid dem förhållanden som råder mellan hus i Gamla Stan. Det finns ingen motsvarighet i Västertorp eller någon annanstans i närförort. Husets placering längs med vårt gör att insynen blir stor. Här har man inte tagit hänsyn till människors grundläggande behov av personlig integritet!

Dagsljus

Det nya huset ligger inklämt mellan tre befintliga byggnader på liten yta. Tätheten mellan byggnader får stora konsekvenser för tillgången till dagsljus och därmed för människors hälsa, i strid med de föreskrifter som finns i BBR 6:3. Innan huset kan byggas måste Heba på ett mer utförligt sätt visa att det klarar BBR:s krav för dagsljusfaktorn i en punkt. I vårt hus finns flera lägenheter med fönster endast mot Störtloppsvägen som kommer hamna helt i mörker om det nya huset byggs.

Barnperspektivet

Innan Västertorp förtätas ytterligare måste det även planeras för förskolor och skolor i området.

Även om man just nu är i färd med att bygga ut skola och förskola något i området kommer de endast att rymma de barn som idag huserar i tillfälliga baracker på såväl Mälarhöjdsskolan,

Västertorpsskolan och förskolan Mellanberget. Utöver det behövs fler lokaler till fritidsaktiviteter, idrott osv. i området.

Natur- och Kulturmiljön

Västertorp, särskilt centrum, är unikt med sin välplanerade utformning enligt folkhemmets ideal om allas rätt till en god boendemiljö. Husen är exempelvis utformade så att alla ska ha utsikt mot grönska åt något håll. Husen i Västertorp Centrum, inklusive vårt, är kulturminnesmärkta i olika grad (grönklassad). Ett nytt hus mitt i centrum kommer bryta av för mycket och materialet man valt passar inte in bland kringliggande hus som har putsade fasader, inte tegel.

Med det nuvarande planförslaget skulle grönskan för oss och för Hebas nuvarande hyresgäster försvinna i stort sett helt. Nämnden har framhållit vikten av att kompensera de gröna värdena som går förlorade, men hur ska detta kunna ske när andra gröna ytor i Västertorp också försvinner?

Grönska behövs för biologisk mångfald, bullerskydd, koldioxidupptag, vattenreglering osv. Den föreslagna detaljplanen tar inte erforderlig hänsyn till hur området påverkas på längre sikt av ökade regnmängder till följd av klimatförändringarna. Redan nu blir det ofta översvämningar i korsningen Störtloppsvägen och Västertorpsvägen när det regnar kraftigt.

Social hållbarhet

Fler hyresrätter behövs visserligen för att motverka boendesegregation i Stockholm men byggandet får inte ske till vilket pris som helst. Västertorp är ett av de utpekade där andelen hyresrätter är för stor, dvs. hyresrätter utgör mer än 60% av bostadsbeståndet. Samtidigt som man säljer ut allmännyttan vill Heba alltså bygga nya, dyrare hyresrätter. Det gynnar knappast de som är i störst behov av hyresrätter i staden.

Kort 116, synpunktlämnare

Vi blev helt förfärade över tanken att vår son, idag 5 månader, ska utsättas för allt oljud och damm som en byggarbetsplats innebär. Hur ska vi ens kunna gå ut med honom genom porten utan att han får i sig damm och avgaser från maskinerna - inte minst att vi i princip behöver hermetiskt avskärma vår balkong för att inte få in några partiklar genom gummilisterna och ventilationsspalterna.

Samtidigt så ser vi att kommunen precis lagt ner massvis med pengar i förnyelse av lekplatsen utanför vår gavel, där det är tänkt att både vår son samt hela föräldrakooperativet Grodan ska dagligen

leka. Hur kommer denna ”investeringen” att avskärmas från byggarbetsplatsen 50 meter bort så barnen kan leka i frisk luft?

Vi ber er att tänka om och inte påverka uppväxten av vår son, samt alla andra små barn i föreningens länga. Det finns massvis med plats för att byta mark med HEBA så att ett bygge kan genomföras utan att påverka flera hundra personer i området.

Kort 119, synpunktlämnare

Heba vill bygga två bostadshus på Störtloppsvägen och för att göra detta offra ett grönområde, en kulle med god flora. Dessa fula huskroppar med rödbruna tegel flyter dessutom inte in i omgivningen, hus med vita, ljusa fasader. Husen kommer att ligga väldigt tätt inpå Störtloppsvägen 36-46.

Ett vansinnigt bygge som kommer försämra livskvalitén för oss boende och verksamheter på Störtloppsvägen 36-46.

Ett annat oroproblem för boende är biltrafiken. På gatstump finns idag 12 bilplatser plus handikapps parkering. En ganska lugn gata. Handikapps parkering försvinner där blir det infart till Hebas innergård med boendeparkering. Med radhuslägenheter ändras trafikbilden radikalt. Luften kommer ligga tung av koldioxid och andra partiklar mellan husen. Vilket påverkar värst barnen på dagis och polska skolan.

2005 ansökte Heba att få bygga på samma plats men fick avslag med motiveringen att husen kom att ligga för nära varandra. Detta borde gälla idag också.

Övriga, ej sakägare (boende inom Skridskon 1)

Kort 69, 70, synpunktlämnare

Kommer parkeringsplatserna att bevaras på Störtloppsvägen ?

Mycket viktigt att de finns kvar för oss som måste ha bil.

Försvinner cykelstället och den gemensamma grillplatsen utanför Lugntorpsvägen 47 ?

Det mindre huset känns onödigt stort för den begränsade yta mark som finns där. Den godkänner jag inte, då den kommer ligga för nära Lugntorpsvägen 47 A.

Kort 88, synpunktlämnare

För oss boende i kvarteret är gläntan, där det nya bostadshuset planeras, en oas mellan områdets gator och trafik. Den ger mark åt tallar, aspar, björkar och andra träd och växter som ger skugga på sommaren, vackra färger om hösten och ett rogivande sus från löven. I träden bor också många fåglar, bland annat flera stora hackspettar och på natten går rådjuren förbi i gläntan utanför vårt fönster på sina turer mellan grönområdena här.

Västertorp som 1950-talsförort karaktäriseras av flera stora grönområden mellan bebyggelsen. Det är alltså just detta karaktärsdrag som går om intet i och med detta byggprojekt. Västertorp är även som ett område med stort kulturhistoriskt värde. I planbeskrivningen står att man vill skapa en mer levande gatumiljö genom att bygga denna fastighet. För vems skull? Den som efterfrågar en sådan bor troligtvis inne i staden. Västertorp är känt som en lugn och grön förort. Det intrycket kommer att raderas i och med denna förtätning. Vi har svårt att se att någon som bor här önskar mer oljud, trafik, rörelse, vilket ju är vad som menas med ”en mer levande gatumiljö”. Dessutom har kvarteret redan förtätats då ett bostadshus byggdes på platsen för en björkdunge i korsningen Lugntorsvägen/Vasaloppsvägen.

Förstås behövs det fler bostäder i denna stad. Ni skriver att planförslaget är ”ett viktigt bidrag till att uppfylla Stockholms stads bostadsmål och för att åstadkomma goda boendemiljöer”.

Detta är ett bidrag till fler bostäder. Men att tro att detta är ett sätt att skapa goda boendemiljöer är helt felaktigt. Naturen behöver bevaras, för klimatet, djuren. Men också för att vi människor ska må bra där vi bor. Men om man nu måste förtäta så kan man göra det på en mer lämplig plats. Att klämma in ett hus på denna yta, där det redan är tätt mellan husen, ljusinsläppet redan är begränsat för dem som bor där, och där kringliggande gator redan är rätt ”levande”, vore mycket olyckligt.

Kort 89, synpunktlämnare

Vi tycker det är dåligt att vi inte har fått någon information från vår hyresvärd eller byggnadskontoret om att det eventuellt ska byggas ett stort hus precis bakom där vi bor. Det är grovt missvisande att den första bilden på projektet inte visar vårt hus från samma vinkel - vilket man faktiskt ser i verkligheten.

På ritningarna som finns ser det också ut att vara ungefär åtta meter från vårt hus till det planerade huset, och att i princip hela den existerande skogen kommer att försvinna. Vi kan inte förstå hur man kan planera att bygga ett hus på så nära avstånd från befintligt byggnad då det förstör både ljusinsläpp och utsikt.

Vi tycker också att det är tråkigt att skogen försvinner då vår son ofta leker på baksidan av vårt hus och vi uppskattar att det finns ett grönområde i anslutning till där vi bor.

Vi tycker det är under all kritik att man endast tillfrågat Föräldrakooperativet Grodan om hur gården upplevs av de boende i närområdet (i barnkonsekvensanalys) då vår son ofta leker på

baksidan och vi uppskattar skogen i stor utsträckning. Det är också problematiskt att de negativa aspekterna av planerad parkering samt trafikering av kvarteret inte tas på större allvar, om planen nu är att få gården att användas i större uträkning än vad den används idag.

Kort 91, synpunktlämnare

Tillgänglighet

När jag flyttade hit uppskattade jag främst de grönområden som då i större utsträckning än idag fanns i omgivningarna. Under de dryga 30 åren som jag bott i området har det förtätats en hel del i Västertorp. Något som verkar vara oundvikligt i ett storstadsområde som Stockholm. Om Hebas byggplaner inom Skridskon 1 genomförs försvinner ytterligare en "grön liten lunga" i området. För oss som bor i flerfamiljshusen omkring har detta lilla grönområde på många olika sätt ett stort mervärde.

Redan i dagsläget, efter genomförd renovering, går det inte längre att köra ner med en normalstor bil till min port (nr 45), men det går att backa ner till porten bredvid (nr 47). Genomförs Hebas byggplaner enligt nuvarande ritningar kommer det inte vara möjligt att överhuvudtaget nå fram till detta hus med någon typ av fordon, varken våra egna personbilar för i- och avlastning, ev. flyttbilar, taxi eller räddningsfordon av olika slag (t.ex. ambulans, polis eller brandkår).

Från baksidan på huset och runt till framsidan går det inte att köra med en bil, utrymmet är för begränsat. I samband med renoveringen har Heba låtit bygga om samtliga garage på baksidan till lägenheter med en uteplats och samtidigt tillfört sex p-platser och en vändplats framför, byggt om allmänna källarutrymmen till tre st. lägenheter med uteplatser på framsidan samt satt upp ett enklare cykelställ framför port nr 47 och ett med tak vid gaveln på huset som ersättning för förlorad cykelförvaring. En ny uteplats framför huset har försetts med grova ljusstolpar. Sammantaget innebär dessa förändringar att det har blivit ont om utrymme runt huset, både på fram och baksida. Från Lugntorpsvägen finns en smal gångväg och en trappa som inte gör det möjligt för ett fordon att ta sig fram till huset från den vägen.

Med planerat hus rakt över befintlig nedfart till vårt mindre hus i sänkan tillsammans med 16 nya p-platser blir vårt hus tillgängligt bara via en smal gångväg från denna p-plats! När jag flyttade hit i november 1986 kunde flyttbilen köra fram till porten. Den förändringen kan jag acceptera, men absolut inte att det överhuvudtaget inte ska gå att köra ner en bil till fastigheten, inte ens ett räddningsfordon kan komma fram här!

Ur ett säkerhetsperspektiv är förslaget en så stor försämring av tillgängligheten till huset att det blir en fara för människors liv och hälsa.

Kommande byggplats

Som hyresgäst hos Heba har jag och många grannar dåliga erfarenheter att bo i anslutningen till en byggarbetsplats när Heba renoverade den långa befintliga lamellen i fastigheten.

Att bygga de två planerade husen kräver bortsprängning av berg med bullerstörningar och med risk för sprängskador och sättningar i befintliga fastigheter inom Skridskon 1 som följd. Under pågående byggnation kommer jag och mina grannar återigen att bo i nära anslutning till en byggarbetsplats. Precis som tidigare blir det högst troligt både smutsigt, bullrigt, dammigt och rörigt, samt medföra en begränsad rörlighet för människor och fordon.

Byggande av de två husen kommer att innebära en riskfull utemiljö för omkringboende, då stora maskiner kommer att köras i området. Särskilt med tanke på de barn som går och cyklar till och från skolan från vårt mindre hus, samt besökare till huset på andra sidan Störtloppsvägen, där det i gatunivå idag bedrivs verksamhet för bland annat funktionsnedsatta, pensionärer och förskolebarn. Måste dessa flytta under pågående byggnation?

Miljöpåverkan

Ett kompletterande fältbesök som redovisas i bilagor till genomförd naturinventering av Geosigma AB efterlyses!

För att få plats med två nya hus på det tilltänkta markområdet måste i stort sett samtliga befintliga träd i olika storlekar tas ner. Kvar mellan befintligt hus och de två nya husen blir då en kal bergknalle, med i bästa fall något enstaka träd och buskar på. Enligt min uppfattning får detta i sin tur negativa följder för både luftkvalitén, bullernivån och djurlivet i området.

I området finns harar, igelkott och flera par nötskrikor. Den berörda skogsbacken har hittills alltid varit full av vårblommor, som blåsippor (fridlysta i Stockholmsområdet) och vitsippor samt liljekonvaljer. Även om det inte direkt framgår av inventeringen så finns här också ett antal lönnar av olika storlek. Tidigare fanns även en stor lönn vid nedfarten till det mindre huset. Vid tidigare ombyggnation togs den ”av misstag” bort av byggbolaget. Den frigjorda platsen blev snabbt en p-plats för bolagets olika bilar. Till skillnad mot vad som framgår av inventeringen så används detta skogsområdet som en naturlig lekplats för områdets barn. Det

pågår en generationsväxling genom att flera barnfamiljer flyttar in i de båda husen. En koja har också byggts i skogsområdet.

Att ta bort det här lilla gröna skogsområdet påverkar oss boende i området negativt och riskerar att öka den redan höga stressnivå som råder i ett storstadsområde. I naturvärdesinventeringen omnämns detta som en ”kulturellt ekosystemtjänst” som ger människor en sinnlig upplevelse (sid 3 och 19). Vad detta har för betydelse i ett praktiskt handlade, återstår dock att se.

Som lekman på området har jag dock svårt att ta till mig det språk och uttryck som används i denna naturvärdesinventering. För mig är det ganska självklart att stora fullvuxna träd med ett stamomfång på 1.5 – 1.8 meter inte kan kompenseras genom att man ersätter dem med några mindre träd och buskar.

Enligt plankartan får vissa träd som ekar, tallar och björkar med en stamdiameter som överstiger 30 cm endast tas bort av ålders- eller sjukdomsskäl som finns dokumenterat och om de utgör fara för person eller egendom (n3). I det aktuella området finns både ek och tall som har ett betydligt större stamomfång än det stipulerade och som inte utgör en fara för person eller egendom, egenskaper som borde garantera ett bevarande. Att plantera träd längst med Störtloppsvägen som compensation för de träd man ”tvingas” ta ner, är enligt min uppfattning inte heller någon lösning. Vilken typ av träd avses och var ska dessa träd planteras? Utrymmet längs med denna gata är redan tillräckligt smalt och trångt. Några spetiga buskar är nog allt som kommer att få plats om byggplanen genomförs.

Naturinventering som genomfördes i april 2109 tycks dock inte vara komplett. På flera ställen anges att det krävs kompletterande fältbesök för att kunna klassa området enligt standard. Jag efterlyser kompletterande fältbesök som redovisas i bilagor till ovan nämnda naturinventering.

Områdets karaktär

Västertorp som gjort sig känd som en ”1950-tals pärla”, håller sakta men säkert på att förlora sin ursprungliga karaktär. Från att ha varit en lugn och trivsamt förort, präglad av ett 1950-tals anda i byggnation och miljö där man valt att behålla gröna lungor, naturliga skogsområden och bergknallar mellan de företrädesvis låga husen (2-3 våningar höga), till en Stockholmsförort som förtätas alltmer och där även husen skjuter i höjden och förlängs. Befintliga gator - i synnerhet den aktuella delen av Störtloppsvägen är dock fortfarande lika trånga, medan antalet bilar och trafikflödet

ständigt ökar. Att då förtäta ännu mer genom att bygga ytterligare två hus med ca 50 lägenheter på fyra till fem våningar och med tillhörande 16 p-platser i en redan tätbebyggd del av Västertrop, medför att ett av få kvarvarande grönområden försvinner. Något som i sin tur minskar trivselen och attraktionsvärdet för området, samtidigt som trängseln på gatorna i området ökar ytterligare med tillflödet av nya bilar. Dessutom föreslås att byggmaterialet ska vara i rött tegel! Detta trots att samtliga omkringliggande byggnader är i ljus puts. I planbeskrivningen anges detta som "ljus jordnära kulör". Hus i tegel återfinns närmare tunnelbanan där avsikten varit att de lägre husen skulle anpassas till de närliggande höghusen.

Med hänvisning till nämnda politiska uppfattning är det för mig fullständigt obegripligt och inkonsekvent att det samtidigt finns långt framskridna planer på att tillåta byggande av ytterligare hyresrätter i Västertorp, Oavsett om det är frågan om ett kommunalt eller privat ägande av hyresrätter i Västertorp, så bör väl den politiska uppfattningen i Stockholms stadshus vara densamma, dvs. att det finns för många hyresrätter i Västertorp? Varför då tillåta byggandet av flera?

Slutsats

För mig som boende i ett av de befintliga husen i Skridskon 1 innebär förslaget om byggandet av två nya bostäder vid Störtloppsvägen en ytterst begränsad tillgänglighet till fastigheten något som i sig innebär en säkerhetsrisk för alla oss boende i huset, en försämrad boendemiljö och risk för en negativ hälsopåverkan både under och efter avslutad byggnation.

Enligt min uppfattning ska grönområdet bevaras orört och husen ska inte byggas.

Kort 85, synpunktlämnare

För det första så har vi boende hyresgäster ej fått någon som helst information gällande eventuell byggnation väldigt nära vårt hus. Vi fick information någon dag innan samrådet den 11 juni av bostadsrättsföreningen mitt emot.

Huset kommer väldigt nära, särskilt oss i port 57, stor insyn och en stor påverkan under byggnationen. I vår lägenhet är det stora sprickor i väggarna och även ute på fasaden.

Vem tar ansvar när det kan förvärras av sprängningar och dylikt?

På berget utanför vårt köksfönster ser vi dagligen hackspetten, ekorrar som bor i trädet även rådjur och harar håller ofta till i lilla skogsglantan. Vad blir det av vår fina innergård som precis iordningställts efter renoveringen,

Inte särskilt kul med en parkering inklämd mellan husen med tanke på miljön för oss som vill sitta på den lilla uteplats som kommer finnas kvar.

Har det gjorts någon brandtillsyn av dem befintliga byggnaderna? Vet att det finns ettor i det mindre huset som inte är genomgående lägenheter, kan dem räddas på bra sätt vid en eventuell brand?

Kort 120, synpunktlämnare

Stadsdelen Västertorp i Hägersten uppvisar sedan tidigare en tämligen god balans av bebyggelse och gröna ytor. Det skapar trivsel och kan möjligen ses som ett exempel på Stockholms stads ambition att skapa "en socialt hållbar stadsmiljö", som ofta framhålls i projektbeskrivningar. Samrådsförslaget för 50 nya bostäder utmed Störtloppsvägen är ett led i den förtätningsprocess som pågår i Stockholms kommun. Förtätning kan uppfattas på skilda sätt av dem som ansvarar för stadsplaneringen och av dem som ska bo och arbeta i en miljö. Vi som bor i Västertorp lägger stor vikt vid de gröna ytor som är och bör förbli en del av stadsbilden.

Tyvärr skapar den planerade förtätningen av Skridskon negativa reaktioner dels av boende i Hebas lägenheter på Lugntorpsvägen, dels av de boende i fastigheten Backhoppet 2. Det är en självklarhet att byggprocesser tar tid och skapar omfattande störningar, men det är även välkänt att problem med ökad insyn och störande ljud från hushåll ökar i förtätade bostadsområden. Det föreslagna byggprojektet kommer dock att skapa omfattande störningar under lång tid – både dags- och kvällstid – och möjligen även under helger, när människor behöver vila och rekreation. Dessutom ökar risken för ghettisering, när huskroppar placeras alltför nära varandra på platser där människor sedan tidigare har njutit av små skogsdungar med fågelsång och någon växtlighet, där vuxna och barn kan vistas.

Kortversionen av detaljplanen för samrådsförslaget gällande nya bostäder vid Störtloppsvägen nämner att förslaget "kommer att stärka möjligheten till levande stadsmiljöer i stadens alla delar". Vi som bor i området har en annan uppfattning och anser snarare att stadsmiljön ifråga förlorar i värde, när den lilla livgivande skogsdungen i kvarteret försvinner.

Övrig boende/verksamhet

Kort 79, synpunktlämnare

Superbra med förtätning och bra med hyresrätter, speciellt då moderaterna vill sälja ut i Västertorp. Ser även snyggt ut på bilderna. Hade gärna sett butikslokal i bottenvåning, speciellt i hörnet mot gatan för att förlänga den unika stadsgata som Västertorp har, skulle göra att huset smälte bättre in och kanske även fick mer yta att bygga på.

Kort 68, Droppen/Bruket, Stöd- och Aktivitetsenheten, Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning, Störtloppsvägen 40, 129 45 Hägersten

Det känns alldeles för smalt för att bygga ett hus på denna plats dessutom med utstickande balkonger. Vi delar lokalen med Seniorhälsan Västertorpsträffen som har olika aktiviteter och gymnastik. Dessa personer har svårt att gå, många har rullatorer och några har rullstol och el- moped och det finns en ramp utanför dörren. Kan man säkerhetsställa att brandkåren kan evakuera på ett säkert sätt. I brandsynpunkt hur kommer en stegbil in och hur kan armen svänga runt om de måste rädda folk från balkonger?

Man bör titta på brandsäkerheten kring detta bygge. Vägen är otroligt smal och mörk redan i dag. Skulle ett hus byggas så skulle vi få mörkt hela dagen det skulle vara som att arbeta i en källare. Våra deltagare lider av psykisk ohälsa och behöver mycket ljus för att må bra. De skulle må allt sämre av att känna sig instängda som i en grotta. Vår arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrad.

Det skulle också ge klaustrofobiska tankar hos en del deltagare. Det skulle kännas otryggt och trångt.

De skulle behöva spränga en hel del detta skulle göra att vi behöver stänga då våra deltagare som har varit med om krig och andra som är lättskrämde inte skulle kunna vara i lokalen under lång tid.

Kommer vi att få en ersättningslokal ?

I Huslängan finns ett föräldrakooperativ med små barn. Hur säkerställs deras väg till sin lekplats vid vändplanen? Deras arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrad på grund av mörker. Dessutom finns en logopedverksamhet för polska barn i huset som har stor verksamhet. Kommer ersättningslokaler till våra verksamheter att tillhandahållas under de värsta sprängningarna och bortschaktning av bergs massor. Vi kommer ej att kunna vistas i våra lokaler.

Det är för många verksamheter och människor som blir påverkade av detta bygge. Vår arbetsmiljö och psykiska välbefinnande kommer att bli kraftigt försämrad på grund av att ständigt vistas i

mörker. Vår säkerhet till och från verksamheterna kommer att blir för riskabel.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Program Västertorp

- Förslaget står i motsats till Program Västertorp och ÖP 99.
- Samrådsförslaget går på alla punkter emot de underlag och det beslut som fattades i samband med Program Västertorp.
- Program Västertorp avvisade förslag till byggnation i Skridskon .
- 2005 fick Heba avslag med motiveringen att husen kom att ligga för nära varandra. Detta borde gälla idag också.
- Förslag med 12 bostäder avvisades

Ett planprogram innebär översiktligt utredda förutsättningar som anger visioner för kommande detaljplanearbete och är ingen juridiskt bindande handling. Både förutsättningar, behov och förslag kan förändras i kommande detaljplaneskeden.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanen inte strider mot gällande översiktsplan för Stockholm, antagen 2018. Planområdet ligger i område där komplettering kan prövas inom ramen för befintlig markanvändning och med utgångspunkt i kunskap av nuvarande karaktär, kvalitéer och behov.

Grönområde

- Negativa konsekvenser på natur. Området ingår i ett habitatnätverk.
- Enligt Stadsbyggnadsnämndens uttalande i juni 2018 är det av vikt att fasaden mot Vasaloppsvägen ger en fond av levande grönska. Idag har samtliga björkar dött och det går därför inte att med befintliga träd behålla den gröna skärmen.
- Stadsmuseet ansåg vid start PM att en grön skärm bör bevaras.
- I det område som föreslås bebyggas växer idag över 40 större träd.
- En omfattande nyplantering av vuxna träd skulle behövas
- Enligt planförslaget kommer endast cirka ett tiotal träd att vara kvar. Inga av de större ekarna eller tallarna kommer att bevaras. Ett antal av de träd, björkarna, som avses bevaras är idag döda. Kvar blir en kal bergknalle, med i bästa fall något enstaka träd och buskar på.
- Den vackra lilla bergknallen med tillhörande träd, som är viktig för de boendes trivsel och välbefinnande, kommer att försvinna helt.
- Det lilla gröna området är populärt vår- och sommartid för olika fågelarter. Inom området finns blåsippor som är fridlysta inom Stockholm.
- Det finns en stor ek där det tilltänka huset skulle stå som troligen är minst 100 år gammal. Här behövs det säkerställas ifall det är naturmiljömässigt rimligt att ta ner ett sådant gammalt träd.

- Det nuvarande grönområdet är till glädje för alla i Västertorp, men den lilla yta av trädgård som hamnar mellan Hebas fastigheter kommer endast kunna användas av Hebas hyresgäster.
- Vi behöver vår lilla skogsdunge med olika trädarter. Låt oss få ha kvar vår gröna oas.
- För oss boende i kvarteret Skridskon är gläntan, där det nya bostadshuset planeras, en oas mellan områdets gator och trafik.
- Skogsområdet används som en naturlig lekplats för områdets barn.
- Bevara det som ger livet glädje, träden, blåsippor.
- Träden är viktiga för hantering av dagvatten och klimatförändringar.
- Snart finns inga tillflyktsorter kvar i Söderort för oss som av medicinska skäl måste kunna bo med grönska runt knuten.
- Ett kompletterande fältbesök som redovisas i naturinventeringen efterlyses.

Naturinventeringen kommer att uppdateras. Staden ska till nästa skede mer tydligt i planbeskrivningen beskriva konsekvenserna av planförslaget och hur det påverkar grönområdet. Efter start-PM flyttades byggrätten cirka 4 meter från tomtgräns i syfte att en grön skärm bevaras. Träd som har dött i somras kan inte ersättas av stora träd. Grönområdet ligger inom privatägd fastighet och får endast användas av boende inom fastigheten Skridskon 1. Övrig boende hänvisas till egna bostadsgårdar och kan även använda parkmarken norr om vändplanen som ligger på allmän platsmark. N3 bestämmelsen gäller för alla träd som har en diameter som överstiger 30 centimeter.

Det är staden, genom exploateringskontoret, som genomför grönkompensation när ny bebyggelse placeras på allmän plats. Den mark som tas i anspråk för nybebyggelse utgörs av privat mark och därmed är ingen grönkompensation aktuell från stadens sida. Kontoret framför önskemål om kompensation inom den privata marken till Heba.

Stadsbyggnadskontoret noterar länsstyrelsens yttrande som anser "Planförslaget utgör här ett avvägande som, trots att grönstrukturen påverkas ansluter till områdets struktur och siktlinjer. Den ursprungliga stadsplaneidén kommer därför även fortsatt att förstås"

Bygg inte här

- Planen bör inte tillstyrkas.
- Skrota Hebas byggplan
- Platsen är olämplig för ett så stort bygge. Bygg inte här.
- Heba kan bygga på norra delen av fastigheten.

- Grönområdet ska bevaras orört och husen ska inte byggas.
- Bygg kortare hus längre in på tomten.
- Byt mark och bygg på norra sidan tomten.

I Stockholm råder idag stor bostadsbrist. Staden befinner sig i en intensiv utvecklingsfas med cirka en miljon invånare. För att möta tillväxten planeras nya bostäder i alla stadsdelar. Att bygga bostäder i goda service- och kollektivtrafiklägen är ett viktigt mål. Avsedd mark för bostäder har goda förutsättningar med närhet till tunnelbanan.

Stadsbyggnadskontorets bedömning är att platsen kan prövas för ny bebyggelse. Förslaget stämmer väl överens med översiktsplanens intentioner om att komplettera bebyggelse vid stråk och gator samt stärka det lokala centrumet genom ökat underlag för befintlig handel. Planområdet ligger i område där komplettering kan prövas inom ramen för befintlig markanvändning och med utgångspunkt i kunskap av nuvarande karaktär, kvalitéer och behov. Kontoret noterar att länsstyrelsen, skönhetsrådet och stadsmuseet anser också att det är lämplig att bygga på platsen.

Staden kan ej erbjuda mark norr om fastigheten skridskon till Heba.

Täthet

- Sluta att förtäta Hägersten.
- Hägersten är förort, så tätt finns bara i Gamla stan.
- Det planerade huset kommer återigen att förtäta och förfula Västertorp på ett oacceptabelt sätt.
- Tydliga beskrivningar om avstånd till grannar saknas i samråds-handlingarna.
- Jättenära avstånd från befintlig byggnad och det förstör både ljusinsläpp och utsikt.
- Det mindre huset känns onödigt stort för den begränsade markyta som finns där. Den kommer ligga för nära Lugntorpsvägen 47 A.
- Det är tätt mellan husen, ljusinsläppet är redan begränsat för dem som bor där.
- Förtättningsvansinnet i Hägersten och även i övriga Stockholm måste få ett slut. Vi riskerar snart att ha en stad som är sönderbyggd av nybyggen där ingen har råd att bo.

Stockholm stad växer och förtätning sker på flera platser. Det är vanligt förekommande i tätortsutveckling men leder till förändring i olika siktlinjer samt tätheten i befintliga bostadsområden. I en växande stad behöver denna typ av förändringar för omgivningen normal accepteras om inriktningen för en trygg och levande

stadsmiljö ska kunna nås. Planområdet, med sitt centrala läge, nära både bussar och tunnelbana, bedöms lämplig för bostäder.

Staden kommer studera vidare tätheten mellan föreslagna huskroppar och befintliga hus samt tydliggöra hur dagsljusförhållandena kommer förändras.

4,5 meter avstånd till tomtgräns

-Enligt texten i planförslaget kommer nybyggnationen vara indragen 4 meter från fastighetsgränsen. Enligt plan och bygglagen får mindre bebyggelse inte ske närmare tomtgräns än 4,5 meter utan grannes medgivande. Enligt mark- och miljööverdomstolen kan kommun inte ge ett sådant grannmedgivande. Ett minsta avstånd ska därför vara minst 4,5 meter in på fastigheten.

Fastigheten Skridskon 1 gränsar endast till allmänplatspark som park- och gatumark. nybebyggelse inom fastigheten Skridskon 1 placeras 4 meter från tomtgräns till gatan för att möjliggöra gångväg och förgårdsmark i syfte att utöka tryggheten i stråket. Bebyggelse inom fastigheten Backhoppet 2 ligger ca 1 meter från gatumark (trottoar). Nybebyggelse inom Skridskon placeras 11 meter från bebyggelse i Backhoppet 2 (fasad till fasad).

Byggnadshöjd

- De nya byggnaderna kommer att bli högre än befintlig bebyggelse.
- Stadsmuseet ifrågasatte byggnadshöjden vid start PM och föreslog sänkning med en våning.
- Byggnaden är för hög, 5 våningar. Backhoppet är 4 våningar.
- Backhoppet är 3 våningar med källare.
- Byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.
- För att en ny byggnad inte ska dominera området och samtidigt ta bort viktigt ljusinsläpp till bostäderna på Störtloppsvägen måste huset göras väsentligt lägre.
- Byggnaden måste definitivt göras lägre än befintliga hus, högst tre våningar. Ett förslag med stadsradhus kan prövas.

Backhoppet 2 är 4 våningar mot gatan (3 våningar med en suterrängvåning med butikslokaler). Föreslagen bebyggelse i Skridskon är 4 våningar med inredd takvåning mot gården.

Kontoret noterar att Länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning.

Stadsbyggnadskontoret bedömning är att förslagets skala som helhet förhåller sig till närliggande bostäder. Förslagets förhållningssätt till det befintliga liknar det förhållningssätt som historiskt använts i området – samtidigt som det lägger till ett nytt tidsenligt lager.

Staden konstatera att bebyggelse med stadsradhus kan innebär en avsevärd minskning av antalet möjliga bostäder.

Kontoret tar till sig kritiken som inkommit under samrådet vad gäller byggnadshöjden. Kontoret ska i det fortsatta planarbetet studera byggnadshöjden och hur ljusförhållandena och insyn i kringliggande bostäder kan förbättras.

Gestaltning, kulturhistoriskt värde

- Utformningen motsvarar inte på någon punkt vad som i övrigt finns i stadsdelen.
- Byggnaden passar inte in med närliggande byggnader.
- Entrépartier avviker från områdets karaktär.
- Bygg i puts.
- I Västertorp finns smalhus uppförda i rött tegel endast på den sidan av Puckgränd och Broddgränd samt i två hus i centrum. Gult tegel finns i grundskolan och tidigare gymnasie-skolan med sporthall samt i ett smalhus på Störtloppsvägen. Övriga smalhus är putsade.
- Ej till balkonger mot gatan.
- Endast sadeltak.
- Fönstersättningen avviker från smalhusens karakteristiska fönster
- Hade gärna sett butikslokal i bottenvåning, speciellt i hörnet mot gatan för att förlänga den unika stadsgata som Västertorp har, skulle göra att huset smälte bättre in och kanske även fick mer yta att bygga på.

Stadsbyggnadskontoret bedömning är att föreslagen bebyggelse har placerats så att samspelar med omkringliggande bebyggelse, landskap och siktlinjer. För att inte påverka områdets kulturhistoriska värden negativt har tillkommande volymer gestaltats på ett sätt som inordnar sig i den befintliga miljön i skala, typologi och möte med gata.

Stadsbyggnadskontoret noterar att länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning.

Radhuslägenheterna avviker från områdets karaktär men möter grannfastighetens lokaler i bottenvåningen på andra sidan

Störtloppsvägen. Detta har gjorts i syfte att stärka stråket med fler entréer och öka tryggheten på gatan.

De nya husens fasad föreslås i rött tegel för att förstärka gatans kontinuitet från centrum. I vidare arbetet kommer staden studera om tillkommande bebyggelse bättre kan ansluta till platsen genom byte av material och kulör.

Balkonger som är placerade mot gatan tillhör enkelsidiga lägenheter och är en del av fasadens komposition. Balkongerna kommer att ligga ovan kvartersmark.

Fönstersättningen är regelbundet placerad och har i likhet med omgivande kvarter få fönstertyper. Byggnaden får fler fönster mot gatan för att skapa goda boendemiljöer i de enkelsidiga lägenheterna. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det är ett väl utformat och möjligt tillägg i området. Fasadkompositionen kan komma att utvecklas fram till bygglov.

Vid start-PM fanns förslag på lokal i bottenvåningen i hörnet men detta togs bort i samrådsförslaget till förmån för en grön skärm mot gatan.

Trafik

-Del av Störtloppsvägen är nog Västertorps allra smalaste väg och den avslutas med en liten vändplan där stora bilar måste göra flera backmanövrar.

-Gatans bredd vid förskolan är endast 5,70.

-Infarten till lokaler och bostäder är trafikerad på grund av föräldrar vid hämtning och lämning av barn, färdtjänst, sopbilar och leveranser av livsmedel.

-Daglig trafik av sopbilar, färdtjänst som behöver komma fram till lokaler med verksamhet för äldre och rörelsehindrade, leveranser av livsmedel skapar trafikchaos.

-Trängseln på gatorna i området ökar ytterligare med tillflödet av nya bilar.

-Ett så stort bygge kommer att ge än värre trafiksituation. Platsen är olämplig för en så stor byggnad.

-En utökad trafik med bilar, cyklar och gående för tillfart till 50 nya lägenheter skulle väsentligt öka risken för allvarliga olyckor. Vår återvändsgata kan inte göras bredare.

-Korsningen Vasaloppsvägen – Störtloppsvägen är en korsning som är utsatt för många trafikincidenter.

Där Störtloppsvägen som är smalast och avslutas men en vändplan finns två fastigheter Backhoppet 2 och Skridskon 1.

Stor del av rådande trafiksituation beror på befintliga bostäder, förskolan, verksamheter och affärer i bottenvåningen inom Backhoppet 2 (brf. Störtloppsvägen 36-46). Infart till befintliga parkeringsplatser inom Skridskon angörs från Lugntorpsvägen. För ny bebyggelse kommer befintlig molok att användas.

Staden ska till nästa skede mer tydligt i planbeskrivningen beskriva konsekvenserna av planförslaget och hur det påverkar trafiken på Störtloppsvägen.

Parkering

- Befintliga parkeringsplatser på Störtloppsvägen ska behållas
- Fler p-platser bör finnas inom fastigheten.
- Mycket viktigt att parkeringsplatserna bevaras på Störtloppsvägen för boende inom Skridskon som måste ha bil.
- Parkering för hämtning och lämning av barn saknas.
- Parkeringsplatser som finns tillgängliga för besökare på gatan och för oss som står i kö för en fast parkeringsplats försvinner. Var ska vi parkera?
- Handikapparkering försvinner där blir det infart till Hebas innergård med boendeparkering.
- Parkeringsplatser som försvinner behövs för boende och besök.
- problematiskt med planerad parkering på gården.
- Det är problematiskt att de negativa aspekterna av planerad parkering samt trafikering av kvarteret inte tas på större allvar.

Befintliga parkeringsplatser på Störtloppsvägen är inte reserverade platser för boende (inom Skridskon 1 eller Backhoppet 2). Planförslaget leder inte till att parkeringsplatserna försvinner. Eventuell avspärrning under byggtiden kan ske och då boende kan parkera i närliggande gator i området. Ny bebyggelse ska möjliggöra parkeringsplatser inom egen fastighet. För frågor rörande korttidsparkering för hämtning och lämning av förskolebarn kan förskolan/ bostadsrättsföreningen kontakta trafikkontoret.

Parkeringstal för nybebyggelse är anpassat efter det kollektivtrafiknära läget och kvarteret får ett högre parkeringstal för cyklar.

Ägandeform och lägenhetsstorlek (bygg hyresrätt, ej hyresrätt, det är brist på stora lägenheter)

- Bygg hyresrätter med stora lägenheter.
- Störst brist är på fyra till fem rum.
- Bygg inte hyresrätter
- Bygg stadsradhus

- Låginkomsttagare har inte råd med nyproducerade hyresrätter.
- Enligt rådande politiska uppfattning i Stockholms stadshus finns för många hyresrätter i Västertorp.

I framtagande av detaljplan följer Stockholm stad Plan och bygglagen (PBL). Upplåtelseform hyresrätt, bostadsrätt och lägenhetsstorlek regleras inte i detaljplanen. Upplåtelseformen påverkar inte vid bedömningen om möjlig förtätning. Det är viktigt att det i Stockholm planeras med olika typer av boendeformer som tillgodoser olika människors behov. Att olika boendeformer finns i samma bostadsområde har en rad fördelar som till exempel att möjligheter att bo kvar i samma stadsdel där man trivs men med en annan upplåtelseform eller lägenhetsstorlek.

Befintligt cykelställ och grillplats

Försvinner cykelstället och den gemensamma grillplatsen utanför Lugntorpsvägen?

Nej, befintligt cykelställ och grillplats kommer vara kvar.

Skol- och förskoleplatser

Innan Västertorp förtätas ytterligare måste det även planeras för förskolor och skolor i området.

Staden samordnar arbete om skolor och förskolor i en grupp med representanter från stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen, Sisab, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret. Gruppen har löpande arbete om skolfrågor.

Bristande uppgifter om höjd och avstånd till närliggande bostäder

- Tydliga beskrivningar saknas i samrådshandlingarna, exempelvis finns inte angivet avstånd till omkringliggande hus.
- Måttatta skisser saknas

Stadsbyggnadskontoret anser att både texten och illustrationsmaterialet i planhandlingarna kommunicerar detaljplanens syfte och intentionerna med planförslaget på ett tydligt sätt. Staden beklagar att det från yttrandens håll uppfattas att illustrationsmaterialet är missvisande och staden tar till sig att materialet uppfattats otydligt. Illustrationer är vanligtvis förenkling för att tydliggöra planförslaget utformning. Staden ska till nästa skede arbeta vidare med att förtydliga illustrationsmaterialen och texterna.

Konsekvenser för närliggande boende och verksamheter

- Bygget skulle få mycket allvarliga bestående hälsokonsekvenser för boende.

- Mindre solinsläpp, skuggning, försämrad boendemiljö. Planerat bygge kommer att skymma ljus och sol att nå fram.
- Det är tätt mellan husen, ljusinsläppet redan är begränsat för dem som bor där.
- Flera av oss i Backhoppet 2 har ingen annan utsikt från våra fönster än den som vetter mot Störtloppsvägen.
- Lite sol och ljus och mycket insyn
- Hälsokonsekvenserna av bygget för oss som har grova medicinska problem bör undersökas.
- Bland boende finns flera personer med svåra luftvägsbesvär, hjärtsjukdom, rörelsehinder, högt blodtryck, kraftigt nedsatt allmäntillstånd m.m.
- Flera har svårt att ta sig utanför huset och är beroende att sitta på balkongen.
- Bygget skulle kosta mig livet.
- Bor i en etta utan balkong med fönster mot nybygget.
- Det blir direkt insyn i ens lägenhet från huset mitt emot och att man själv får direkt insyn i någons lägenhet på tio meters håll.
- Solstudier för de mörka tiderna (höst/vinter) saknas
- Värdesänkning av bostadsrätter
- Boende i befintliga mindre huset kommer att bli instängda! Redan i dagsläget, efter genomförd renovering, går det inte längre att köra ner med en normalstor bil till port (nr 45). Genomförs byggplanen enligt nuvarande ritningar kommer det inte vara möjligt att överhuvudtaget nå fram till detta hus med någon typ av fordon, varken våra egna personbilar för i- och avlastning, ev. flyttbilar, taxi eller räddningsfordon av olika slag (t.ex. ambulans, polis eller brandkår). Det enda fordon som jag har sett köra fram till min port är en liten elbil som posten har för postutdelning.
- Ur ett säkerhetsperspektiv är förslaget en så stor försämring av tillgängligheten till huset att det blir en fara för människors liv och hälsa. Vi som bor i det befintliga huset i norra delen av fastigheten blir instängda.

När man tar fram en detaljplan kartlägger man vilka effekter en förändring får för närmiljön och hur förslaget inverkar på stadsmiljön. Planförslaget har oundvikligt en påverkan på närmiljön. Det är inte ovanligt att boende upplever förändringar som sker i ens närmiljö, som negativa.

Förtätning och utveckling i syfte att göra den växande staden tillgänglig för fler, bedöms inte möjlig att genomföra utan påverkan på omgivningen. Kontoret bedömer att olägenheter för närboende, såsom ökad beskuggning, insyn samt minskad tillgång till friyta i direkt anslutning till bostäder, sannolikt inte är större än vad som är normalt i centrala delar av en tät och växande storstadsregion.

Konsekvenserna för närmiljön kommer att studeras vidare inför granskningsskedet. Det allmänna intresset och nyttan av att skapa nya bostäder i kollektivtrafiknära lägen är stort och boende i en växande stadsmiljö kan behöva utstå ändrade utsikts- och ljusförhållanden.

Den nya bebyggelsen bedöms under merparten av året inte påverka befintliga bostäder i någon större utsträckning. Till nästa skede ska kompletterad solljusanalys tas fram som tydligare visar konsekvenserna av planförslaget på ljusinsläpp och skuggning för närliggande bostäder och verksamheter.

Byggtid

- Påverkan under byggtiden kan bli oerhört påfrestande för boende.
- Stor insyn och en stor påverkan under byggnationen.
- Hur ska säkerheten fastställas vid transporter?
- Begränsad rörlighet för människor och fordon.
- Buller under byggnation.
- Luftkvalité under byggtid.
- Transporter under byggtid.
- Farligt för barnen
- Förskolan påverkas negativt under byggtiden och parkeringsmöjligheter för hämtning/lämning av barn.
- Påverkan på bergvärme från sprängningen.
- Har det gjorts någon brandtillsyn av dem befintliga byggnaderna?
- Vem tar ansvar för sprickbildning i väggar och fasad? Kommunen?
- Framkomlighet under byggtid för räddningsfordon.
- Parkering för de som arbetar under byggtiden. Transport ska ske från Lugntorpsvägen.
- Utredning för byggtiden och konsekvens för boende.
- Tillfälliga p-platser under byggtiden.
- Boende, förskolan och verksamheter får negativa konsekvenser.
- Grundvattennivån påverkas.
- I vår lägenhet är det stora sprickor i väggarna och även ute på fasaden. Vem tar ansvar när det kan förvärras av sprängningar och dylikt?
- Heba bör ordna evakueringsbostäder för kringboende med medicinska problem.
- Vilka krav ställs på luftemissioner från bygge och tung trafik?
- Våra fönster och friskluftsintag vetter mot bygget.
- Dåliga erfarenheter av tidigare renoveringar inom Skridskon.
- Droppen/Bruket, Stöd- och Aktivitetsenheten, Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning påverkas negativt.
- Vi delar lokalen med Seniorhälsan Västertorpsträffen som har olika aktiviteter och gymnastik. Dessa personer har svårt att gå, många

har rullatorer och några har rullstol och el- mopeder och det finns en ramp utanför dörren. Kan man säkerhetsställa att brandkåren kan evakueras på ett säkert sätt?

-Våra deltagare lider av psykisk ohälsa och behöver mycket ljus för att må bra. De skulle må allt sämre av att känna sig instängda som i en grotta. Vår arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrade. Det skulle också ge klaustrofobiska tankar hos en del deltagare. Det skulle kännas otryggt och trångt.

-De skulle behöva spränga en hel del detta skulle göra att vi behöver stänga då våra deltagare som har varit med om krig och andra som är lättskrämde inte skulle kunna vara i lokalen under lång tid. Kommer vi att få en ersättningslokal?

-I huslängan finns ett föräldrakooperativ med småbarn. Hur säkerställs deras väg till sin lekplats vid vändplanen? Pedagogernas arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrade på grund av mörker. Dessutom finns en logopedverksamhet för polska barn i huset som har stor verksamhet. Kommer ersättningslokaler till våra verksamheter att tillhandahållas under de värsta sprängningarna och bortschaktning av bergmassor Vi kommer ej att kunna vistas i våra lokaler.

Det är för många verksamheter och människor som blir påverkade av detta bygge. Vår arbetsmiljö och psykiska välbefinnande kommer att bli kraftigt försämrade på grund av att ständigt vistas i mörker. Vår säkerhet till och från verksamheterna kommer att bli för riskabel.

Byggaktören ansvarar för att upplysa de närboende om var de ska vända sig vid frågor samt hur länge bygget kommer att pågå. Byggbuller är ofta väldigt oregelbundet och de mer bullriga momenten överskrider ofta gällande riktvärden, oavsett tid på dygnet. Eftersom byggarbetsplatser är begränsade i tiden anses dessa bullerstörningar normalt som tillfälliga. Den som störs ska i första hand prata med byggaktören men om problemen kvarstår ska Miljöförvaltningen kontaktas som är stadens tillsynsmyndighet för buller.

Ansaret för risk för störningar under byggtiden har, enligt Plan- och bygglagen (10 kap 5 §), den som utför åtgärderna, denne ska följa gällande lagar och regler vid genomförandet.

Detaljplanen möjliggör inte för evakueringsbostäder eller ersättningslokal under byggtiden. För dessa ombeds hyresgäster och boende i bostadsrättsföreningen ha dialog med byggaktören.

Inkomna synpunkter från boende har lämnats till byggaktören.

Ingen information till hyresgränserna

-Vi tycker det är dåligt att vi inte har fått någon information från vår hyresvärd eller byggnadskontoret om att det eventuellt ska byggas ett stort hus precis bakom där vi bor.

Stadsbyggnadskontoret skickade planhandlingarna till sakägare enligt fastighetsförteckning och remissinstanser. Sakägare är i första hand betraktat ägare till mark inom själva detaljplaneområdet eller mark som direkt gränsar mot planområdet. Förslaget annonserades för övriga boende i området i lokaltidningen. Stadsbyggnadskontoret har skickat kritiken till Heba.

Experimentera ej med vår hälsa

Eftersom det här projektet tydligen är ett "experiment" (det var stadsplanerarens benämning av Dnr.2017-17030 på samrådsmötet d.11 juni 2019) så måste ju tanken vara att fortsätta med samma brutala typ av förtätning i alla Stockholms förorter, eller hur? Visa hänsyn och inte experimentera vår hälsa och vårt välbefinnande utan istället skrota Hebas byggplaner.

Ingen av de stadsplanerare (från Stadsbyggnadskontoret) som var på samrådsmötet (öppet hus) har sagt att projektet är ett "experiment", man har istället sagt att detaljplan är alltid en prövning.

Svar på inkomna synpunkter

Jag väntar på svar och även en kopia med svar till Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen 36–46.

Kontoret bemöter inkomna synpunkter under samrådet i aktuell samrådsredogörelse.

**Stadsbyggnadskontorets sammanvägda
ställningstagande**

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan närboende och behovet av bostäder identifierats. Specifikt gäller det de föreslagna bostädernas höjd, omfattning och påverkan på ljusinsläpp/skuggning, insyn, förlorad utsikt, minskat friyta och trafikstörningar på den smala delen av Störtloppsvägen.

Många synpunkter har inkommit som berör byggnadshöjden. Dels att byggnadshöjden medför ökade olägenheter i form av skuggning, insyn och skydd utsikt för närboende och dels att byggnadshöjden borde regleras med mer hänsyn till Backhoppets kulturhistoriska värden.

Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget är väl avvägt i förhållande till den befintliga bebyggelsens och områdets kulturhistoriska värden.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att förslaget kan medföra förändrade ljusförhållanden, mindre utsikt, ökad insyn därför föreslår förslagets byggnadshöjd omstuderas. Kontoret menar samtidigt att förtätning och utveckling av området i syfte att möjliggöra nya bostäder i goda kollektivtrafiklägen bedöms som inte möjlig att genomföras utan påverkan på omgivningen. Kontoret konstaterar att man som boende i Stockholm måste acceptera att staden växer och att närmiljön förändras. Förändringar som kan leda till sämre ljusförhållanden, minskad utsikt, ökad insyn, minskad grönyta i direkt anslutning till bostaden.

Kontoret sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Byggnadshöjder och byggnadernas fasadmaterial studeras
- Påverkan på ljus- och insyn på befintlig bebyggelse
- Gårdens höjdsättning, utformning och storlek
- Revidering av dagvattenutredning
- Revidering av naturinventering
- Översyn av solstudier
- Justering av planområdets gräns vid vändplanen
- Justering av planområdets gräns på norra sidan för att möjliggöra angöring inom kvartersmark genom överföring av ca 200 kvm parkmark till kvartersmark

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Pia Ölvebro
planchef

Tara Nezhadi
stadsplanerare